

Sınıf Yönetimi Olgusu Üzerine Yapılmış Ulusal Çalışmaların Betimsel İçerik Analizi

A Descriptive Content Analysis of National Studies on the Classroom Management Case

Somayyeh SOYSAL (RADMARD)

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, ulusal bağlamda sınıf yönetimi olgusu ile ilgili yapılan çalışmaların betimsel içerik analizinin gerçekleştirilmesidir. Esasen bu çalışmada, sınıf yönetimine ait çalışmaların tematik-olgusal-kavramsal içerikleri genelleyici bir tarzda ortaya çıkarılmış, araştırmacıların çalışmalarını kavramsal ve yöntem bilimsel açıdan hangi yaklaşımlarla gerçekleştirdikleri araştırılmıştır. Bu sistematik derleme çalışmasında 1999-2019 yılları arasında sınıf yönetimi içerikli basılı ve elektronik olarak yayımlanmış çalışmalar ele alınmıştır. Veri toplama aracı olarak künye ve şablonlar kullanılmıştır. Çalışmada, 1999-2019 yılları arasında sınıf yönetimi alanında gerçekleşen araştırmalar incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Toplamda 250 çalışmanın içerik analizini içermektedir. Çalışmanın içerikleri hem nicel hem de nitel lenslerle analiz edilmiştir. Çalışmaların tematik-olgusal-kavramsal içerikleri anahtar kelime analiziyle gerçekleştirilmiştir. Toplamda 4 çalışma olgusu belirlenmiştir ve bunlar şu şekildedir: (i) sınıf yönetimi yaklaşımları (ii) sınıf yönetimi boyutları (iii) sınıf yönetiminde okul içi etmenler, (iv) sınıf yönetiminde okul dışı etmenler. İncelenen çalışmalar, çoğunlukla araştırma yaklaşım türü olarak nitel modeli kullanma eğiliminde olmuşlardır. Araştırma tasarım türü olarak genel tarama yaklaşımı öne çıkmaktadır. Çalışmaya eklenen birçok araştırma, eğer bir veri toplama süreci izlendiyse, verileri birincil kaynaklardan elde edilmiştir. Veri kaynaklarının büyük çoğunluğunu öğretmenler ve öğrenciler oluşturmuştur. Bu çalışmada, sınıf yönetimi alanındaki makalelerin araştırma yöntemlerinde çeşitliliğin artırılması yoluyla, veri toplama araçlarında ve analizindeki tekniklerde zenginlik artırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf yönetimi olgusu, Sınıf yönetimi stratejileri, Problem davranışlar, Disiplin, Türkiye, İçerik analizi

ABSTRACT

The purpose of the current was to conduct a descriptive content analysis of the national research studies on classroom management. In this study, the thematic and methodological aspects of the studies on classroom management were portrayed in-depth through an inductive approach. In this systematic review, printed and electronically published studies on classroom management between 1999-2019 were considered. Tags and templates were used as data collection tools. In the study, the content analysis method, one of the qualitative research methods, was used in order to examine the studies conducted in the field of classroom management between 1999-2019. This systematic review was conducted through the content analysis of a total of 300 studies researching the concepts of classroom management. A combination of quantitative and qualitative approaches was used in the data analysis. The thematic-factual-conceptual contents of the studies were carried out by keyword analysis. A total of 4 study phenomena were identified and these are as follows: (i) classroom management approaches (ii) classroom management dimensions (iii) in-school factors in classroom management, (iv) out-of-school factors in classroom management. The reviewed studies mostly tended to use the qualitative model as a research method. The general designing approach emerges as a research design type. Many studies included in the study obtained data from primary sources if a data collection process was carried out. Most of the sources of data were teachers and students. In this study, it is suggested to increase the richness of the techniques in data collection tools and analysis by increasing the diversity in the research methods of the articles on classroom management.

Keywords: Class case management, Classroom management strategies, Problem behavior, Discipline, Turkey, Content analysis

Soysal (Radmard) S., (2021). Sınıf yönetimi olgusu üzerine yapılmış ulusal çalışmaların betimsel içerik analizi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 11(1), 214-244. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.443>

Somayyeh SOYSAL (RADMARD) (✉)

ORCID ID: 0000-0002-9431-8081

Aydın Üniversitesi, Aydın, Türkiye

Aydın University, Aydın Turkey

somayyehradmard@aydin.edu.tr

Geliş Tarihi/Received : 08.10.2020

Kabul Tarihi/Accepted : 18.12.2020

GİRİŞ

Eğitim politikalarının etkinliği tüm dünya ülkelerinde giderek üzerinde durulması gereken önemli bir tartışma konusu olmuştur. Küresel ölçekte eğitim sistemlerinin ve öğretim programlarının etkinliğin ölçülmesinde öğrencilerin bilişsel yeterlilik düzeyleri en önemli gösterge olarak görülmüştür (Sahlberg, 2007). Bilişsel yeterlilik esasında, öğrencilerin okulda öğretim programları kapsamında okuma, yazma, fen veya matematik konularını ne derecede öğrendikleri değil, öğrendikleri fen ve matematik kavramlarını kullanarak bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak öğrenme süreçlerine katılabilmeleridir (DiPerna ve Elliott, 2002). Katılım olgusunun alanyazında, okuldaki öğretim programlarının dışında faaliyetlere katılmak, sınıf içi gerçekleştirilen öğretim faaliyetlerinin içerisinde aktif bir şekilde yer almak gibi boyutlarda incelenmiştir (Reschly ve Christenson, 2006; Barton, 2004; Jimerson, Campos ve Greif, 2003; Finn, 1989; Kushman, Sieber ve Heariold-Kinney 2000; Natriello, 1984). Özellikle, öğrencilerin üretken entelektüel katılımlarının (öğrencilerin konu içeriklerine dâhil edilmeleri, sınıf içi işlenen konuların gelecekle ve günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, yeni bilgilerin eski bilgilerle ilişkilerinin kurulması) bilişsel yeterliklerini önemli ölçüde etkilediğini birçok araştırma (Shapiro, 2011; Greenwood, Horton ve Utley, 2002; Greenwood, Terry, Marquis ve Walker, 1994) tarafından tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sınıf için uygulamalara dâhil olma durumlarından ilgili alanyazında her ne kadar da davranışsal, duygusal ve bilişsel katılım olarak söz edilse de (Eryılmaz, 2015) bu süreçlerin katılımın ötesinde boyutları kapsadığından dolayı üretken bilişsel, duygusal ve davranışsal bağlanma olarak ele alınması önem arz etmektedir (Ash, Huebner, 2001; Booker, 2006; Grol, Koster, Bruyneel ve Raedt, 2014; Ergün ve Usluel, 2015; Uğur ve Akin, 2015). Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin bilişsel yeterlilik düzeyleri onların entelektüel, duyuşsal ve davranışsal olarak kendilerini ne kadar öğrenme-öğretme süreçlerine verebilmelerine (sürekli olarak bilginin peşinden koşma çabası) bağlıdır (Swift, 2010). Öğrencinin öğrenme-öğretme süreçlerine bağlanması, öğretmeni ile olan ilişkisi, sınıf içi gerçekleşen etkinliklere katılma düzeyi, okul tarafından hedeflenen amaçlara ve değerlere bağlanma veya dâhil olma çabasının kalitesidir (Skinner, Kindermann ve Furrer, 2009). Daha önceden sadece sınıf içi süreçlere katılım (verilen görevleri yerine getirmek) (Mandernach, 2015) olarak algılanan kavram, zamanla öğrenme-öğretme süreçlerinden keyif alma, ilgi duyma, hoşlanma gibi duygusal içerikle zenginleşmiş (Skinner, Kindermann ve Furrer, 2009), son yıllarda ise öğrencinin öğrenme çabasının sürekliliği, öğrenme eylemi esnasında derin entelektüel stratejiler kullanılması gibi bilişsel boyutları da bünyesine almıştır (Godwin, Almeda, Seltman, Kai, Skerbetz, Baker ve Fisher, 2016). Diğer bir ifadeyle, etkili bir bağlanma deneyimi yaratmak öğrenme sürecini planlamaya, öğrenciyi organize ve kontrol etmeye de bağlıdır (Krause, Bouchner ve Duchesne, 2003).

Etkili öğrenme deneyimi yaratmanın her safhasında üretken bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bağlanmayı sağlayan ve artıran en önemli faktörün öğretmen olduğu yapılan birçok araştırmada gözlemlenmiştir (Partin, Robertson, Maggin, Oliver ve

Wehby, 2010; Pianta, La Paro, Payne, Cox ve Bradley, 2002). Yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, öğretimsel süreçlerde öğretmenlerden, öğrencilerin davranışsal, duygusal ve bilişsel olarak bağlanmalarını sağlamak için her türlü maddi ve insani kaynağın etkili bir şekilde yönlendirilebilmesi ve yönetilebilmesi beklenmektedir (Balcı 1993; Aydın 1998). Bu anlamda, öğretmenlerin yönetsel rolleri, sınıf yönetimi olgusunun ortaya çıkmasına yol açmıştır (Baloğlu 2001). Esasında, sınıf yönetimi olgusu, sınıf içi amaçlanan hedeflerin gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram ve yaklaşımların sistematik olarak uygulanması ile ilgili faaliyetlerin tümü olarak tanımlanabilir (Mathews, McIntosh, Frank ve May, 2014). Nitelikli bir öğretmenin bahsi geçen süreçleri (planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme) gerçekleştirebilmesi için sahip olması gereken önemli niteliklerden biri sınıf yönetimi becerisidir. Ancak, ulusal perspektifte öğretmenlerin önemli bir kısmının sınıf yöntemi uygulamaları konusunda kendi tecrübelerinden yola çıkarak yeterlilik kazanmaya çalıştıkları gözlemlenmektedir (Türnüklü, 2000). Bu durum özellikle, 1997 yılına kadar öğretmen yetiştirme programlarında sınıf yönetimi olgusuna yer verilmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Esasında 1997 yılına kadar sınıf yönetimi olgusu eğitim yönetimi, genel öğretim yöntemleri, eğitim psikolojisi konuları bağlamında kısa bölümler olarak tartışılmıştır. Öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılanma çalışmaları çerçevesinde (1997- 1998) sınıf yönetimi konusu zorunlu ders olarak ele alınmıştır. Böylece 1997- 1998 yılları itibarıyla ulusal bağlamda sınıf yönetimi olgusu ilgi görmeye başlamış ve bu alandaki araştırmalar hızla artmıştır (Turan, 2006). Bu nedenle, sınıf yönetimi olgusu ile ilgili yapılan çalışmaların da oldukça yeni olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, Türkiye’de 1977-2019 yılları arasında sınıf yönetimi konusunda yayınlanmış olan bilimsel çalışmaların kavramsal, olgusal, tematik ve yöntembilimsel eğilimleri sistematik bir şekilde incelenmesi ve bu çalışmaların önemli bulguları saptanmaya çalışılmıştır. Ulaşılan bulgular yorumlanmış, değerlendirilmiş ve sınıf yönetimi olgusu ile ilgili çeşitli öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda ilgili çalışma, temelde iki araştırma sorusuna cevap bulabilmek üzere gerçekleştirilmiştir:

1. Türkiye bağlamında gerçekleştirilen sınıf yönetimi çalışmalarının kavramsal içeriklerinin eğilimleri nedir?
2. Türkiye bağlamında gerçekleştirilen sınıf yönetimi çalışmaları hangi yönetsel eğilimlerle gerçekleştirilmiştir?

KURAMSAL ÇERÇEVE

Sınıf Yönetimi Olgusu

Uzun yıllardan beri hem ulusal hem de uluslararası ölçekte sınıf yönetimi olgusunu tanımlamaya ve açıklamaya çalışan çeşitli çalışmalar ele alınmıştır. Özellikle, sosyoloji, psikoloji ve yönetim bilimleri alanlarında yapılan çalışmalarda öğrencilerin öğrenme süreçlerine dâhil olmalarını kolaylaştıracak sınıf koşullarını oluşturmaya ve geliştirmeye yönelik temeller ve genel hatlar oturtulmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmalarda genel olarak, öğretmenin sınıf içi olumlu bir öğrenme ortamı

oluşturma süreçleri irdelenmiştir (Turan, 2006; Burden, 2000; Turner ve Meyer, 2000). Dolayısıyla, sınıfı yönetimi, nitelikli bir öğretmen olmak için önemli unsurlardan biri olarak kabul edilmektedir (Charles, 1996; Langdon, 1996; Lewis, 1999; MacBeath, 2007; Murphy, Delli ve Edwards, 2004). Etkili sınıf yönetiminin bilgisine ve becerisine sahip öğretmenler, öğretimsel yaklaşımları (Gopinathan ve Ho, 2000; Kim, 2000; Rajput, 2001; Tang ve Wu, 2000) ve sınıftaki araç-gereçleri öğrencilerin öğrenme süreçlerine bağlanabilmesi için etkili bir biçimde kullanabilmekte (Dabbagh ve Bannan-Ritland, 2005), öğretim programı kapsamında kazanımları öğrencilerin bilgi ve becerilerini değiştirebilecek biçimde tanıyıp uygulayabilmektedir (Guskey, 1988; Brookhart ve Freeman, 1992; Soysal ve Radmard, 2018a, 2018b). Ancak öğrenme-öğretme süreçlerinin doğası gereği öğretmenler, öğrencilerin öğrenme süreçlerine dâhil olma noktasında bazı sınıf içi güçlüklerle karşılaşabilir. Bu güçlükler arasında öğrencilerin sınıf içi faaliyetlerini kontrol etme (Cheng ve Townsend, 2000; Mohandas, Meng ve Keeves, 2003), sınıftaki çalışma (öğrenme, edinme vb.) koşullarını geliştirme (Pefianco, Curtis ve Keeves, 2003; Peterson, 2003), öğretimi engelleyici faktörleri ortadan kaldırma gibi öğeler yer alabilir (Shechtman ve Leichtentritt, 2004; Soysal ve Radmard, 2017a, 2017b).

Esasen öğretmen, sınıf içi süreçler adına hem olumlu durumları (öğrenme-öğretme süreçlerini destekleyen) yaratma ve sürdürme hem de olumsuz durumların (öğrenme-öğretme süreçlerini engelleyen) en düşük düzeylerde seyretmesi noktasında çaba gösteren, düzenleyici ve denetleyici kişi olarak görev yapmaktadır (Corbett ve Wilson, 2002; Romi, Lewis ve Katz, 2009). Bu bağlamda yapılan birçok çalışmada, öğrencilerin bilişsel yeterlikleri ve bilişsel beceri edinimleri ile sınıf yönetimi olgusu arasında ciddi bir ilişkinin olabileceğini ileri sürmüşlerdir (Baker, Clark, Maier ve Viger, 2008). Ancak sınıf içi etkinliklerde her zaman öğrenme-öğretme süreçlerini destekleyen olaylar gerçekleşmemektedir. Daha ötesinde, öğretmenler ders için ayrılan zamanın çoğunu olumsuz öğrenci davranışlarını engelleyecek *sezgisel* yöntemler geliştirmeye ve uygulamaya çalışmaktadırlar (Downey ve Pribesh 2004; Jussim ve Harber 2005; Kunter, Baumert ve Köller, 2007). Çoğu öğretmen için öğretimsel stratejileri, yöntemler, teknikler, yaklaşımlar görünür bir hâlde iken, sınıf yönetimi olgusu ve stratejileri görünmez hâdedir (Stough, L, 2006). Bu noktada, hizmet öncesi ve hizmet için öğretmen yetiştirme programlarında sınıf yönetimi olgusuna ait bilgilerinin, becerilerinin ve pedagojik farkındalıklarının geliştirilmesi büyük ölçüde ihmal edildiğini düşünmek mümkündür (Kaliska, 2002; Alexander, 2001; Alexander, 2006).

Sınıf Yönetimi Yaklaşımları

Sınıf içi faaliyetlerin gerçekleşmesini sağlamak amacıyla çeşitli sınıf yönetimi yaklaşımlarından söz edilmektedir (Aydın, 2004; Turan, 2004; Ağaoğlu, 2002). Alanyazında genel olarak sınıflandırmaya dahil olan iki temel sınıf yönetimi yaklaşımı yer almaktadır. Bunlar; geleneksel ve çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımlarıdır.

Geleneksel Sınıf Yönetimi Yaklaşımı

Geleneksel sınıf yönetimi yaklaşımında öğrenme-öğretme

süreçleri öğretmen-merkezli/ konu-merkezli olarak düzenlenmektedir. Diğer bir ifadeyle, sınıf içi süreçlerde öğretmen, bilgilerin daha çok bilinenden daha az bilinene doğru aktarmakta ve öğrenmenin bu biçimde gerçekleştiği düşünülmektedir (Becker ve Riel, 2000; Meirink, Meijer ve Bergen, 2009). Öğretmen-merkezli süreçlerde öğretmen, öğretilecek konuları merkezileştirmektedir (Cornelius-White ve Harbaugh, 2009). Bu bağlamda sistematik olarak öğretilmesi gereken konu yığınları, konu kapsamları, kavramlar, ilkeler, teoriler, doğa yasaları, şiirler ve metin paragraflarıdır (Cornelius-White ve Harbaugh, 2009). Öğretmen-merkezli bir sınıfta edinilecek konunun ana kaynakları; öğretmen, öğretim programları ve ders kitaplarıdır (Cornelius-White ve Harbaugh, 2009). Konular merkeze alındığında, konuları daha iyi bilen merkezi bir konuma yükseltilir. Bu nedenle, sınıfta gerçekleşen olayların odağında konuyu diğerlerinden daha üst derecede bilen öğretmen yer alır. Dolayısıyla bu tip bir pedagojik yaklaşımda sistemde sadece öğretmen yer almakta ve öğrenenler ise yok sayılabilmektedir.

Geleneksel sınıf yönetimi yaklaşımında, öğrenci unsurunu pasif bırakarak otoriter öğretmen davranışını öne sürmüştür. Bu yaklaşıma göre, öğrenciler öğretmenlerini dinlemeleri için sıkı takibe alınmalı ve devamlı kontrol altında tutulmaları gerekmektedir. Bu tip bir yaklaşımda sınıf içi kurallar daha önceden belirlenmiştir, öğrenciler bu kurallara sıkı sıkı bağlı olmaları gerekiyor. Öğretmenler ise sınıfın tek otoritesidirler, öğrencilerin söz hakkı sınırlı olarak tanımlanmıştır. Sınıf içi uygulamalarında geleneksel veya davranışçı öğretim yaklaşımları hâkimdir (Tezcan, 1999, Baloğlu, 2001). Bu düşünceye göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kendi iradesiyle davranışlarını kontrol edemezler ve okul tarafından hedeflenen amaçlar için bir araya gelerek uygun bir iş birliği sağlayamazlar. Diğer bir deyişle, öğrencilerin derslerine çalışmaktan hoşlanmadıklarını, sorumluluktan kaçtıklarını ve ödevlerini yaptırmak için öğrencileri zorlamak gerektiği varsayımlarını ileri sürmüştür. Bunu da sınıf yönetimi becerilerine sahip olan öğretmenler yapabilmektedirler (Rogers, Lyon ve Tausch, 2013). Bu düşünceleri benimseyen öğretmenler sınıf ortamındaki tüm ilişkileri ve davranışları tam olarak kontrol etmeye ve kuralları tartışmasız uygulamaya çalışırlar (Aksoy, 2003). Oysa sınıf yönetiminde kuralların amaç değil, amaca ulaşmada kullanılan araçlar olduğu asla unutulmamalıdır (Wolfgang, 2004).

Çağdaş Sınıf Yönetimi Yaklaşımı

Çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımında öğrenciler bir nesne olarak değil bir özne konumundadırlar. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal, cinsel, törel ve diğer gelişim özelliklerini ve düzeylerini göz önünde bulundurarak öğrencilerin yönlendirmesi esas alınmaktadır. Öğretmen ise kendisi ile birlikte öğrencilerin de sınıftaki bilişsel ve sosyal varlığını kabul etmektedir. Böylece sistemde temelde iki öge (öğretmen ve öğrenci) yer almaktadır (Åkerlind, 2003; 2004; 2007; 2008). Bu yaklaşımda öğrencilerin herhangi bir konu aracılığıyla belli başlı becerileri tecrübe etmesi beklenmektedir. Öğretilecek konuların merkezileşmesinden ziyade ilgili konular yoluyla tecrübe edinilecek becerilerin merkezileşmesi; öğrenen-merkezli pedagojik inanç sistemleri içinde daha fazla kabul görür. Tecrübe ediciler, öğrencilerdir ve öğrenen-merkezli bir yaklaşım,

esasinda beceri-merkezli bir yaklasimi da ifade eder. Öğretim, öğretmen tarafından tek yönlü, öğretmen- ya da konu-merkezli olarak algılandığında, sistemden öğrencilerin bilişsel ve sosyal katkıları ya da varlıkları elimine edildiğinde, öğretmen için sınıf yönetimine ait sapmaların olmayacağı ya da olumsuz davranışların gözlemlenmeyeceği algısı ortaya çıkabilir. Çünkü bu sistemde öğretmen anlatacak, öğrenciler ise öğretmeni dinleyerek öğreneceklerdir (Bolhuis ve Voeten, 2004). Birçok eğitimci bu tipte bir öğretimi, “çantada keklik” (taken-for-granted) olarak nitelerler (Åkerlind, 2003; 2004; 2007; 2008).

Ancak öğrenenler, öğretmeni sadece dinlerken dahi, çok yönlü ve diyalogik bir süreç içinde yer alırlar (Bakhtin, 1934, 1986; Mortimer ve Scott, 2003). Öğretmenin anlattıklarını dinleyen öğrenciler, sessiz konumda kalsalar dahi, kendi dilse ve düşünsel sistemleri ya da kendi kavramları ve yorumlamaları ile öğretmenin söylemlerini sürekli gözden geçirirler. Bilindiği üzere öğrenenlerin sınıf ortamına getirdiği dil-düşünsel sistemler ya da kavramsal ekolojiler, çoğunlukla okulda ulaşılması hedeflenen ya da öğretmenin dil-düşünsel sisteminden (oldukça) farklı olabilir (Leach ve Scott, 2002). İki farklı dil-düşünsel sistemin olması, öğrencilerin öğretimsel süreçlerden kopmasına ve/ya uzaklaşmasına, dolayısıyla çeşitli olumsuz davranışların ortaya çıkmasına yol açabilmektedir. Çünkü her ne kadar öğretilecek olgu ya da kavram, doğada ya da toplumda tek olsa da öğrenenlerin bu kavramlarla ilgili sınıf ortamına taşıdıkları yorumlamalar daha heterojen bir yapıyı işaret edebildiğinden, farklılaştırılmış bir kavramlar ve yorumlamalar bütünü kaçınılmazdır (Mortimer, Scott ve El-Hani, 2012).

Sınıf Yönetiminin Boyutları

İlgili alanyazında sınıf yönetimi olgusuna ilişkin tanımlamalar ve kavramsallaştırmalar incelendiğinde, bu olgunun çok boyutlu ve karmaşık olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim sınıf kendine ait bir doğası olan ve bir dizi faaliyetlerden oluşan özel bir çevredir. Farklı etkinliklerin bir arada bulunması, sınıf içerisinde olanların anlık olması, olabilecek her şeyin önceden ön görülebilmesi, sınıfta olan bitenin herkes tarafından görülmesi ve olumlu veya olumsuz yaşananların ortak bir yaşantı, tarih oluşturması sınıfın çok boyutlu yapısını yansıtan özellikleridir. Bu bağlamda sınıf yönetiminin alanyazında sınıfın fiziksel düzeni, öğretimin yönetilmesi, zaman yönetimi, ilişki düzenlemeleri ve davranış düzenlemeleri olarak 5 temel boyutu bulunmaktadır (Başar, 2001; 2009).

Sınıfın Fiziksel Düzeni

Öğretimsel faaliyetlerinin büyük bir kısmının içinde gerçekleştirildiği sınıf ortamının fiziksel yapısı, etkili bir sınıf yönetimi için önemli bir unsurdur. Sınıf ortamının ısısı, ışıklandırması, temizliği, renk düzeni, estetik görünümü, kullanılabilir işlevsel ve işlevsel olmayan alanı, oturma düzeni, eğitsel materyalleri, teknolojik donanımı gibi fiziksel özelliklerin öğretimsel etkinliklerine uygun olarak düzenlenmesini ifade eder. Bu düzenleme hem öğrenme hem disiplin sağlama açısından oldukça önemlidir. Özellikle küçük yaş gruplarında kullanılan materyallerin ve sınıf içerisinde bulunan demirbaşların (sıra, masa gibi) sert malzemelerden olmaması gereklidir. Sınıf alanı, etkinliklerin gerçekleştirilebilmesi için gereken boş alanı içermelidir.

Oturma düzeninin etkinliklere göre ayarlanabilmesi açısından sınırların yere sabit olmaması, sınıfın her etkinliğe göre şekillenmesini sağlayacaktır (Cangelosi, 2000; Özcan, 2012). Bu fiziksel değişkenlerin motive edici, eğitici ve ilgi uyandırıcı bir şekilde düzenlenmesi etkili bir sınıf yönetiminin öncülleri arasındadır. Diğer bir ifadeyle, fiziksel düzenlemelerin tek amacı öğrencilerin rahat hareket etmesi değildir. Aynı zamanda okulun ve sınıfın çekiciliğini üst seviyeye çıkararak öğrencinin okula devamını sağlamasına yardımcı olabilir (Celep, 2002; Ada ve Dilekmen, 2005).

Öğrenme-Öğretme Sürecinin Yönetilmesi

Öğrenme-öğretme süreçlerinin yönetilmesi, öğretim ortamlarının eğitim sistemleri tarafından hedeflenen amaçlarla bütünleştirilmesi olarak düşünülmektedir. Esasında öğretimin yönetilmesi, okul tarafından amaçlanan davranış örüntülerinin ve bu amaçlara ulaşmada kullanılacak olan materyallerin belirlenmesi, ders etkinliklerinin uygulanması, dönüt, değerlendirme, düzeltme, pekiştirme, güdüleme gibi etkinliklerin bütünüdür (Sadık, 2002). Bu bağlamda yapılan birçok araştırmada öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile öğretim becerileri arasında pozitif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (Brophy ve Carolyn, 1976). Benzer şekilde bazı araştırmacılara göre, öğretmenini sınıf yönetimi becerisi ve pedagojik alan bilgisi sınıf içi ilişkilerde (öğretmen-öğrenci ilişkisi) önemli bir yere sahiptir. Diğer bir deyişle, öğretmenin sınıf içi faaliyetlerde sergilediği öğretimsel yaklaşım ve performansı, öğrencilerde büyük ölçüde olumlu izlemin yaratabilmektedir (Gilberts ve Lignugaris Kraft, 1997; Underwood, 1987). Daha doğrusu, öğretmenin sınıfta sergilediği etkili bir sınıf yönetimi öğretimsel süreçlerin niteliğini artırdığı gibi, etkili bir öğretim süreci de sınıf yönetimi uygulamalarına olumlu etkileyebilmektedir (Erden, 2001).

Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi, sınıf içi durumların/olayların belirli düzene göre dizilme durumudur. Diğer bir ifade biçimiyle zaman yönetimi, sınıf içi faaliyetlerin süresinin belirlenmesi, öğrenci gruplarının sınıf içi faaliyetler kapsamında gerçekleştirecekleri çalışmalarına (bireysel veya grup) ayrılacak sürenin ayarlanması, yapılacak olan ölçme-değerlendirme kapsamında sürenin ayarlanmasıdır (Özkılıç ve Korkmaz, 2004). Esasında zaman yönetimi öğretimsel süreçlerin en önemli bileşendir. Daha doğrusu, öğretmenin sınıf içi etkinlikler için zamanı nasıl belirlediği, hedeflenen öğretim amaçları üzerine etkili gücüne sahip olan bir faktördür (Sabancı, 2008; Terzi, 2002). Öğretmenin sınırları önceden belirlenmiş olan zaman dilimini etkili kullanabilmesi için öğretim faaliyetlerine nasıl başlayacağını, derste hangi öğretimsel yaklaşım ve modelleri kullanabileceğini, hangi araç-gerçekleri ne zaman kullanabileceğini, konunun hangi bölümünde hangi sorularla öğrencileri nasıl yönlendireceğini ve zamanın sonuna doğru öğrencilere geri bildirim, ölçme ve değerlendirme işlemlerini nasıl yapacağını planlaması gerektiğini belirtmektedir (Üstün, Nural ve Değer, 2005).

Sınıf İçi İlişkiler

Öğretimsel süreçlerin verimliliğinin sağlanabilmesi için öğrencilerin uyması gereken bazı normlar bulunmaktadır. Uyulması

gereken normlar, öğretmen-öğrenci veya öğrenci-öğrenci arasındaki etkileşim, ilişki yönetimi boyutuna dâhil edilebilir (Başar, 2009). Sınıfın içi olayların/durumların kontrol edilebilmesi için sınıf normları öğrencilerin katılımı ile demokratik bir şekilde belirlenmeli ve süreç içerisinde gözden geçirilmelidir. Demokratik bir şekilde belirlenen bu normlar, liste şeklinde sınıftaki her öğrencinin görebileceği bir yere asılmalı, hatta gerekirse birer kopyası öğrencilere dağıtılmalıdır. Bununla birlikte okul-aile arasında tutarlılık oluşması için belirlenen bu normlar aileler ile paylaşılmalı ve imkân dâhilinde uyulması sağlanmalıdır (Özdemir, 2020; MacKenzie, 1989; Passig, 2004). Normlar esasında öğrencilerin sınıf içi ve sınıf dışı davranışlarını düzenlemelerine (istendik yönde davranış sergilemelerine) yardımcı olabilmektedir. Normların oluşturulmasında öğretmenin eğitim/öğretime felsefi yaklaşımı, öğrencilerin duygusal ve bilişsel düzeyleri, öğrencilere yönelik beklentiler, hedeflenen öğretimsel amaçların özellikleri gibi durumlar dikkate alınmalıdır (MacKenzie, 1989; Josephs, 1996).

Davranış Düzenlemeleri

Davranış düzenlemesi ilgili alanyazında sınıf içi olumlu ortamın oluşturulması veya sınıf ortamının istenen davranışı sağlayabilir duruma getirilmesi ile istendik yönde davranış değişikliğinin gerçekleştirilmesidir (Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011). Diğer bir ifadeyle, öğretmenin öğrencilerde istendik yönde davranış değişikliğini sağlayabilmesi, sadece sınıf yönetimi uygulamaları ve stratejilerine hâkim olmaları ile değil, aynı zaman sınıf ortamını ve öğrenci davranışlarını etkileyen faktörlerine vakıf olması gerekmektedir. İlgili alanyazında sınıf ortamını ve sınıf yönetimi uygulamalarını etkileyen faktörlerin sınıflandırılmasından söz edilmektedir. Örneğin, Çalık (2011) sınıf yönetimini etkileyen etkenleri okul, aile ve çevre olarak sınıflandırmaktadır. Benzer bir şekilde, Güven ve Karslı (2014) sosyal, psikolojik ve eğitsel faktörler olarak sıralamışlardır. Çetin (2013) ise öğretmen, öğrenci, arkadaş grupları, okul müdürü, aile ve teknoloji özelliklerinin öğrenci davranışlarını etkilediğinden söz etmektedir.

Sınıf Yönetimi Uygulamalarını Etkileyen Faktörler

Sınıf yönetimi uygulamaları pek çok faktörden etkilenmektedir. Bu etkenler; öğrencilerin davranışsal, duygusal, bilişsel özellikleri, öğretmen ve öğrencilerin geçmiş tecrübeleri, okulun fiziksel şartları, okul-aile iş birliği, öğretmenlerin kişisel ve mesleki yeterlilikleri, öğretmenlerin hedeflenen öğretim amaçlarına yönelik inançları, sınıf yönetimi alanında aldıkları hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim olarak sınıflandırılabilir (Şişman ve Turan, 2004; Şahin ve Altunay 2011). Bu bağlamda yapılan birçok araştırmaya göre, öğrencilerin sosyal çevreye uyum becerisi, okul-aile etkileşimi, öğretmen, öğrenci, öğretim programları, dersin işleniş biçimi, öğretim unsurları, oturma düzeni, okulun yönetim yapısı, öğrencilerin bireysel farklılıkları vs. sınıf yönetimini etkileyen faktörler olarak sıralanabilir (Aydın, 1998; Demirel, 2005; Erdoğan, 2005; Paliç ve Keleş, 2011; Ömine, Bayındır ve Ali, 2013; Çoban, 2015). Gündüz ve Can'a (2013) göre ise sınıf yönetimi uygulamalarını etkileyen faktörler sınıf içi ve sınıf dışı faktörler olarak iki grupta değerlendirilebilir. Keleş ve Yaşar (2016) göre sınıf dışı faktörler aile, sosyal çevre, bilgi ve iletişim teknolojileri ve okul olarak ele alınmaktadırlar. Sınıf içi faktörler

ise sınıfın fiziksel koşulları, sınıf ortamının oluşumu, öğretim programları, öğretimsel yaklaşımlar ve modeller, öğretmenin kişisel özellikleri, öğretmenin mesleki yeterlilikleri ve inanç sistemleri, öğrencinin davranışsal, duygusal ve bilişsel özellikleri, öğrencilerin akran ilişkileri olarak algılanmaktadır. Bu çalışma bağlamında ise sınıf yönetimini etkileyen faktörler iki grupta ele alınmıştır; Sınıf içi faktörler, sınıf dışı faktörler.

Sınıf İçi Faktörler

Sınıf esasında öğrenme-öğretme için gerekli olan faaliyetlerin gerçekleştirildiği öğrenci, öğretmen ve sınıfı oluşturan fiziksel kaynakların bulunduğu sosyal bir yapıdır (Al Şensoy ve Sağsöz, 2015). Diğer bir deyişle, sınıf ortamının olumlu yönde kurulması ve öğrenme-öğretme süreçleri için gerekli atmosferin gerçekleştirilmesi bahsi geçen etkenlere bağlıdır. Sınıf ortamının birçok değişkenden etkileniyor olması, etkili bir öğrenme-öğretme süreçlerin gerçekleşmesi açısından bu etkenlerin bilinmesi önem arz etmektedir (Taş, 2009).

Öğretmen Niteliği

Sınıf içi faaliyetlerin başarılı bir şekilde gerçekleşebilmesi için diğer unsurlar arasında köprü konumunda olan en kritik öge öğretmendir (Başar, 2009). Öğretmenin kişilik özellikleri, öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin inanç sistemleri, öğrencilerden beklentileri, sınıf içi sergilediği öğretimsel yaklaşımlar, öğrencilerin davranışlarını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Özbay, 2004; Erdoğan, 2008). Söz konusu etkenlerin öğrenci bakımından olumlu yönde olması önem arz etmektedir. Örneğin, öğrenci merkezli inanç sistemine sahip olan bir öğretmen öğrencilerin de öğretim süreçlerine dâhil olmasını sağlamaktadır. Bu tip bir inanç sistemine sahip olan bir öğretmen öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciyle birlikte düşünen, sorgulayan, eleştiren bir konumdur (Özel ve Bayındır, 2008). Esasında öğrenci merkezli bir inanç sistemine sahip olan öğretmen, pedagojik olmayan davranışlardan arınmış ve pedagojik olan bütün unsurları yeterince içselleştirerek yaşantıya geçirme becerisine sahiptir (Dilekman, Başçı ve Bektaş, 2008). Ancak, öğretmen merkezli bir inanç sistemine sahip olan bir öğretmen enerjisinin çoğunu öğrenci davranışlarını kontrol edebilmek için harcayabilmektedirler. Bu tip inanç sistemine sahip olan öğretmenler öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili en önemli sorunu disiplin yetersizliği olarak görmektedirler.

Bu duruma dayanarak günümüz çağında öğretmenden beklenen rolün eskiye nazaran değişiklik gösterdiği söylenebilir (Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer, 2009). Ancak öğretmenler her ne kadar demokratik ve öğrenci merkezli bir öğrenme-öğretme süreçlerinden geçseler de içinde buldukları toplumun bazı değer yargılarını kendi kişiliklerine taşıyor olabilirler. Örneğin, bir öğretmen ailesinden edindiği davranış kalıplarını eğitim-öğretim süreçlerinde devam ettirmek isteyebilir. Bazı öğretmenlerin sınıfta sıklıkla fiziksel cezaya başvurmaları aile içinde edindikleri bu davranış kalıplarının bir örneğidir (Topses, 2004). Esasında başarılı bir sınıf yönetimi yaklaşımı, öğretmenin öğrencilerle olan etkileşimine bağlıdır. Geleneksel/öğretmen merkezli bir inanç sistemine sahip bir öğretmenin sınıfta kontrolü ele alamamaktan şikâyet etmesi sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

Öğrenci Niteliği

Öğrenci genel anlamı itibarıyla sınıf içi uygulamaların öznesini oluşturmaktadır. Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrenci yalnızca bilgi edinen nesne konumunda değil, bir bütün olarak eğitim-öğretim süreçlerini yaşaması beklenmektedir (Topses, 2004). Diğer bir ifadeyle öğrencinin davranışsal, duygusal ve bilişsel davranış değişiklikleri edinmesi söz konusudur (Topses, 2004). Sınıf yönetimi bu anlamda öğrenci davranış yönetimidir. Öğrenci davranışları da çok çeşitli faktörlerden etkilenir. Öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, kültürel altyapısı, beklenti, ihtiyaç ve psikolojik durumları, sosyal kişilikleri, hazırbulunuşluk düzeyleri, davranışlarını dolayısıyla da sınıf yönetim süreçlerini etkiler (Özdemir, 2011). Bununla birlikte bu faktörlerin hangisi öğrenciyi ne kadar etkiler sorusunun cevabı değişkendir. Çünkü sınıftaki öğrencilerin boy, kilo, saç, göz rengi gibi fiziksel özellikleri farklı olduğu gibi, kendi iç dünyaları da birbirinden çok farklıdır. Bu bireysel farklılıkların dikkate alınmadığı bir eğitim sisteminin başarıya ulaşması elbette mümkün değildir (Özel ve Bayındır, 2008; Karadağ, Deniz ve Korkmaz, 2008). Öğrenci başarısızlığının ve problem davranışlarının bir başka sebebi de genellikle güdülenme düzeyinin düşük olmasıdır.

Düşük seviyede güdülenmiş öğrencilerin yüksek seviyede güdülenmiş öğrencilere göre problemleri davranış göstermeye daha yatkın oldukları belirtilmektedir. Çünkü uğraştıkları işin ve odaklandıkları dersin önemli ve değerli olduğunun bilincinde olan öğrenciler olumsuz davranış sergilemezler, ilgileri tamamen derstedir. Tersi durumda ise, güdülenme seviyesi düşük olan öğrenci dikkatini toplayamadığında veya sürdürmediğinde, bu öğrencinin sınıfın olumlu atmosferini bozma olasılığı yüksektir (Dilekmen ve Ada, 2005; Yüksel, 2013). Dolayısıyla öğrencinin derse hazır olması, sınıf yönetimini etkileyen unsurların başında geldiği söylenebilir. Öğrencinin sosyal hayatta karşılaştığı zorluklar veya yaşadığı başarısızlıklar da bazı durumlarda öğrencinin davranışları üzerinde olumsuz etki bırakmaktadır. Geçmişte yaşadığı olumsuz bir durum, özgüven eksikliğine neden olmuş olabilir. Bu durumda öğrenci kendisini çevresine kanıtlama gayreti içine girebilir. Bu da beraberinde sınıf içinde olumsuz davranışları getirir (Yüksel, 2013). Öğretmen bu sorunu aşabilmek için öğrencisine başarı duygusunu tadabileceği görevler verebilir.

Sınıfın Fiziksel Koşulları

Sınıf ortamında fiziksel yapının öğretimsel süreçlere uygun uyarlanmaması, olumsuz öğrenci davranışları, motivasyon düşüklüğü, odaklanamama gibi sorunlara yol açmaktadır (Erden, 2008). Özellikle sınıftaki ses, ısı ve ışık dengesi, oturma düzeni sınıf mevcudu (Taş, 2016) öğrencilerin öğrenme süreçlerine dâhil olması üzerinde büyük önem taşımaktadır (Özdemir, 2017). Birinci dereceden etkili olan faktör ise sınıftaki öğrenci sayısıdır. Bir sınıfta öğrenci sayısına bağlı yönetim problemlerinin ortaya çıkmaması için sınıf mevcudunun 20-25 öğrenciden oluşması gerektiği bilinmektedir (Özel ve Bayındır, 2008; Karakütük ve Tunç, 2004). Öğrenci mevcudunun bu sayının üstünde olması başarılı bir sınıf yönetimi sergilenmesine engel olmaktadır. Bunun en önemli sebebi öğretmen-öğrenci etkileşiminin düşük düzeyde olmasına yol açmasıdır. Bu bağlamda

yapılan birçok araştırmada öğrencilerin öğrenme süreçlerine bağlanmaları ile sınıf mevcudunun doğru orantılı olduğu, sayıca az olan sınıflarda öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha çok angaje olabildikleri ortaya çıkmıştır (Yalçınkaya, 2005). Örneğin, Kuzu 'ya (2009) göre kalabalık sınıflarda öğrencilerin kurallara uyma düzeyi, öğrenme güdülenmesi ve öğrenci merkezli eğitimin sürdürülme olasılığı düşüktür.

Sınıf mevcudu az olan sınıflarda sadece öğrenci davranışı değil, öğretmenin de davranışları olumlu yönde etkilenebilir. Örneğin, öğretmenin sınıf içi uyguladığı öğretimsel çeşitliliği, başarı duygusu gibi yönleri olumlu yönde etkilenebilmektedir (Palardy, 1996; Çeliköz, 2006; Çalık, Tabak ve Yavuz Tabak, 2019). Sınıf mevcudu ile birlikte sınıfın büyük olması önem arz etmektedir. Diğer bir ifadeyle, öğrenme-öğretme alanı sınıf içi faaliyetlerin gerçekleşmesine engel olmayacak büyüklükte olmalıdır (Gündoğdu, 2007; Erden, 2008). Bununla birlikte, sınıf büyüklüğünü işlevsel bir şekilde değerlendirmek önem arz etmektedir. Örneğin, dağınık ve gelişigüzel yerleştirilmiş dolap ve demirbaşlar sınıfın işlevselliğini kısıtlayacağından dolayı sınıf yönetimini de olumsuz biçimde etkilemektedir. Benzer şekilde düzenli ve işlevsel olarak konumlandırılmış dolap ve demirbaşlar, kullanılacak araç-gereçlere ulaşmayı ve sınıf içi etkileşimi kolaylaştıracağından sınıf yönetimini de olumlu yönde etkileyebilmektedir. Diğer taraftan, öğrencilerin oturma düzeni dikkatli, planlı ve bireysel farklılıklara uygun olarak gerçekleştirildiği takdirde sınıf yönetiminin sağlanması kolaylaşır (Kazu, 2009; Erişen, 2017; Gelişli, 2017).

Öğrencilerin davranışları üzerinde etkili olan bir diğer faktör de sınıf içi ısı değerleri (Akbaşlı, 2010) ve sınıfın aldığı ışık düzeyidir. Sınıfta öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını azaltan en önemli etkenlerden birisi de gürültüdür. Bu anlamda kontrolsüz gürültüye maruz kalan öğrencilerde bu durum zihni yorgunluk, sinirlilik, gerginlik ve daha birçok olumsuz psikolojik sıkıntılara yol açabilir ve öğrencilerin öğrenme-öğretme süreçlerini sekteye uğratabilir. Bununla birlikte, sınıfta hissedilen gürültü zaman yönetimini de olumsuz etkileyebilir. Diğer bir deyişle, öğretmen gürültüden dolayı öğrenme-öğretme süreçlerine angaje olamayan öğrenciler için süreci tekrar etme gereği duyabilir, zamanı etkili ve verimli bir biçimde kullanamayabilir (Gezgin, 2009; Güner, 2011).

Sınıf Dışı Faktörler

Eğitim olgusunun sadece okul hayatıyla sınırlı olmadığı ve yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu sıklıkla dile getirilmektedir. Ancak okul hayatının özellikle ilk yılları temel alındığında, eğitim kavramının üç önemli (aile, okul ve çevre) unsurdan oluştuğu söylenebilir. Bu unsurlar arasında birbirini dengeleyen bir sacayağı şeklinde düşünülebilir. Biri olmadan diğerleri başarısız olur. Dolayısıyla temelde sınıf içinde gerçekleştirilen faaliyetlerin, sadece sınıf içi unsurlardan etkilenmediği söylenebilir. Öğretimsel süreçlere dahil olan her bir öğrenci yetiştiği aileden ve yaşadığı çevreden edindiği kültürel altyapı ile sınıfa gelir. Ailesinde sürekli bağırarak iletişim kuran, kaba hareketleri olan bireyler varsa, çocuk bu davranışları muhtemelen model alır ve sınıfa taşır. Bu da sınıfta ortaya çıkan problemleri davranışların birçok sebeplerinden biri sayılır. Bu nedenle sınıf yönetimini

etkileyen sınıf dışı faktörleri okul, aile ve çevre olarak sıralamak mümkündür.

Aile Faktörü

Aile, çocuğun temel gereksinimlerini karşılayan, sosyalleşmesini sağlayan ya da ilk davranışlarını edindiği yerdir (Akar, 2002; Şimşek ve Altınkurt, 2010). Ailenin ekonomik durumu, anne-babanın eğitim düzeyi, aile içi çatışma, aile baskısı, kardeş sayısı gibi birçok değişken çocuğun davranışlarının oluşmasında temel faktörlerdir (çalık, 2009). Ailenin etkisiyle oluşan ve öğrencinin kendisiyle beraber sınıfa getirdiği bu temel davranış örüntüleri, sınıf yönetimini etkileyen temel faktörlerdir (Çağlar, 2009). Dolayısıyla, bir öğretmenin öğrencilerini sadece okuldaki yönleriyle değerlendirmesi, öğretmenin öğrenci hakkında alacağı bazı kararlarda yanlışlıklara sebep olabilir. Bu sebeple öğretmenler, ailelerle iş birliği yaparak öğrencileri hakkında bilgi alabilmelidir (Ülke, 2008). Özellikle ailenin maddi olanakları, öğrenciye gerekli olan araç gereçlerin temini için yetersiz ise, öğrenci sınıfta uğraşacak başka şeyler aramaya başlar. Aynı şekilde anne babanın eğitim seviyesinin yüksek olması ve öğrencisinin eğitimi ile ilgilenmeleri doğru orantıdadır (Sezer, 2018).

Benzer şekilde kardeş sayısının fazla olması ailenin her bir çocukla ilgilenme düzeyini düşürür. Öğrencinin anne babasının ayrı olması veya hayatını kaybetmiş olması neticesinde hissettiği sevgi yoksunluğu sınıf yönetiminin olumsuz etkilenmesine neden olur. Sınıf yönetimine olumsuz etki eden bir diğer nokta ise ailede tutarsız davranışlarla karşılaşan çocuğun okulda nasıl davranacağından emin olamamasıdır. Aile-okul arasındaki bu çelişki öğrencinin dengesiz davranışlarda bulunmasına yol açar. Aynı şekilde anne babanın çocuğuna yönelik tutarsız beklentileri olması durumunda, öğrencide davranış problemleri baş gösterir. Sonuç olarak bu tür problemlerin ortaya hiç çıkmamasını sağlama veya çıkması hâlinde hemen çözüm üretebilmesi için öğretmenin aile ile sürekli iletişim hâlinde olması ve aileyi bütün yönleriyle tanımaya çalışması gerekmektedir. (Yalçınkaya, 2003; Erden, 2008; Yiğit ve Sadık, 2008; Taş, 2009; Çağlar, 2009; Yüksel, 2013; Ercoşkun ve Ada, 2014).

Okul İklimi

Okul, öğretimsel faaliyetlerin gerçekleşmesi beklenen kurumdur. Okul gerek girdileri gerekse de çıktıları bakımından diğer örgütlerden farklı bir kurumdur. Bu durum, okul süreçlerinin tek bir karar verici tarafından yürütülebilecek bir mekanizma olmadığı anlamına gelebilir. Bunun için öğretmenlerin öğretimsel faaliyetleri kapsamında diğer öğretmenler, öğrenciler ve karar vericiler (okul yöneticileri) ile işbirliği içinde olmaları beklenmektedir (Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010). İşbirliği süreçlerinin kuşkusuz en önemli öğeleri öğretmen ve öğrencilerdir (Gürsel, 2011; Argon ve Kıyıcı, 2012). Bu nedenle, okulun fiziki durumu, bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik düzeyi, uygulanan normlar ve kurallar, öğrenci mevcudu, yönetim biçimi, akademik personelin öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin inanç sistemleri gibi birçok değişken sınıf yönetimini doğrudan veya dolaylı bir şekilde etkilemektedir. Bu bağlamda Toprakçı (2017) okul yönetiminin öğretmenlere karşı tutumu ve öğrenme-öğretme süreçleri için sağladığı olanaklar, öğret-

menin üretkenliği ve sınıf yönetimi yaklaşımını etkilemektedir. Benzer bir şekilde, Başar (2009) okul yönetimi tarafından temin edilen olanakların üretimi, dağıtım ve kullanımının sınıf yönetimi süreçlerini etkileyebileceğini ifade etmektedir.

Sosyal Çevre

Okul çevresi ile sürekli etkileşim hâlinde olan bir sistemdir (Yalçınkaya ve Tonbul, 2002). Bu durumda, okulun içinde bulunduğu çevrenin okulu, dolayısıyla sınıfı ve sınıf yönetimini etkilediği söylenebilir. Özellikle, çevrenin sosyokültürel ve sosyoekonomik gerçekleri sınıfta bulunan öğrencilerin davranışları üzerinde olumlu veya olumsuz etkisi bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle, çevresiyle yoğun bir etkileşime sahip olan öğrenci çevresinde olağan görülen birçok davranışı sınıfa getirmektedir. Öğrencinin çevreden edindiği davranış örüntülerinin tamamının istenilen veya okul ortamına uygun davranışlardan oluşmayabilmektedir. Bu nedenle, tasvip edilmeyen davranışlar ile sınıfa gelen öğrenci sınıf ortamını bozacak davranışlar sergileyebilir. Bu bağlamda, Taş (2009) öğretmenin çevrenin olumsuz etkilerini minimum, olumlu etkilerini de maksimum seviyede sınıfa taşınmasına destek olmalıdır. Özellikle çevrenin olumsuz etkilerini minimuma indiremeyecek için problemleri davranışları daha sınıfa gelmeden tanımlayabilmelidir. Öğretmen çevreden gelebilecek olumsuz durumları önceden fark ederse gerekli önlemleri alabilir (Başar, 2009). Bu sayede hem çevre ayrıntıları ile tanınır hem de çevrenin okul kültürüyle yüzleşmesi sağlanır. Etkili okulların bir özelliği de çevresiyle olumlu bir iletişim içinde olmasıdır.

YÖNTEM

Araştırma Tasarımı

Bu çalışma sınıf yönetimi olgusuna ilişkin yapılan çalışmaların genel profilini belirlemeyi amaçlayan betimsel bir içerik analizidir (Durlak, 1995; Wolf, 1986). Betimsel içerik analizi aracılığı ile bu çalışmada sınıf yönetimi konu ve içeriği veya olgusu üzerine gerçekleştirilen çalışmaların kavramsal ve metodolojik açılarından yöneylemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır (Cohen ve Manion, 2001; Jayarajah, Saat ve Rauf, 2014; Lin, Lin ve Tsai, 2014). Diğer bir ifadeyle, çalışmada ulusal perspektifte sınıf yönetimi kavramı ile ilgili kavramsal ve yönetsel yaklaşımların eğilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır (Cohen ve Manion, 2001).

Veri Toplama Süreci

Bu çalışma ulusal perspektifte gerçekleştirilmiş olan toplamda 250 çalışmayı kapsamaktadır. Söz konusu çalışmalar 1999-2019 yılları arasında bilimsel ve hakemli dergilerde yayınlanmıştır. Araştırma kapsamına dâhil edilen çalışmalar Boolean operatörü ya da mantığı (ve/veya/değil) ile seçilmiştir. Boolean operatörüne sınıf yönetimi, sınıf yönetimi stratejileri, sınıf yönetimi yaklaşımları, sınıf yönetimi modelleri, sınıf yönetimi boyutları, sınıf yönetimi etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı faktörler, disiplin, uyumsuz öğrenci davranışı gibi anahtar kelimeler girilmiştir. Bu çalışmada bilgisayar odaklı tarama biçimi ile hem birincil (hakemli akademik dergiler) hem de ikincil (lisansüstü tezler) kaynaklara ulaşılmıştır. Çalışmalar genel olarak, YÖK Ulusal Tez Merkezi, TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin, Google Akademik, Türk Eğitim İndeksi, Akademia Sosyal Bilimler İndeksi- ASOS Index,

Sosyal Bilimler Atf Dizini- SOBİAD gibi veri tabanlarından elde edilmiştir. Genel anlam itibarıyla bu çalışmaya Türkiye perspektifinde sınıf yönetimi olgusu veya kavramı üzerine yapılan çalışmaların tümü dâhil edil(e)miştir. Diğer bir ifadeyle, sınıf yönetimi konusu üzerine gerçekleştirilen çalışmalar eleştirel bir eleme biçimi ile seçilmiştir. Bunun için araştırmacılar tarafından çeşitli ölçütler belirlenmiştir. İlk olarak, eleme seçimine tabi olan çalışmaların sınıf yönetimi konusu veya içerikleri üzerine odaklanmış olması ve ulusal perspektifi yansıtabilmesine dikkat edilmiştir. Önemli bir ölçüt olarak, çalışmaların seçiminde metodolojik açıdan yöntemsel yaklaşımları yansıtabilme(me)sine odaklanılmıştır. Son olarak, gerçekleştirilen çalışmalarda katılımcı kitle özellikleri, veri toplama araçları ve süreçlerindeki çeşitlendirmeler önemli bir ölçüt olarak göz önünde bulundurulmuştur.

Veri Analizi Süreci

Bu çalışmada veri analizi üç aşamada gerçekleştirilmiştir; (i) *künyeleme analizi*, (ii) *tematik analiz* ve (iii) *metodolojik analiz*.

Aşama-1: Künyeleme

Çalışmaya dâhil edilen araştırmaların tematik içerik yöneylemlerinin belirlenmesi amacıyla *anahtar kelime analizine* başvurulmuştur. Daha önce de tartışıldığı üzere bu çalışmada sınıf yönetimi kavramı üzerine gerçekleştirilmiş çalışmaların tematik eylemlerinin belirlenmesi için nitel tematik analizler yapılmıştır. Bu bağlamda, tematik eğilimlerin karakterize edilmesi için çalışmalarda belirtilen anahtar kelimeler analitik kodlar olarak ele alınmıştır. Tüm anahtar kelimeler ayırt edilmeksizin bir Excel® dosyasına aktarılmıştır. Tüm kodlar (anahtar kelimeler) alfabetik olarak dizilmiştir. Tekrar edilen veya aynı olan anahtar kelimeler bu aşamada ayıklanmıştır. Ayıklanan anahtar kelimelerin yüzde oranları belirlenmiştir. Alfabetik olarak dizilen anahtar kelimeler (Ek-1) araştırmacılar tarafından kod kataloğu olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu anahtar kelimelerin sayısının 600'den fazla olduğu görülmüştür.

Aşama-2: Tematik analiz

Bu aşamada anahtar kelimeler kavramsal açıdan daha üst temalar altında sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Birinci aşamada künyeleme analizinde 600'den fazla kod (anahtar kelime) üzerine uzlaşma durumu yüksek olan kodlar öne çıkarılmıştır (Glaser, 1978). İkinci aşamada geriye kalan kodlar (uzlaşma durumu düşük olan kodlar) tekrardan araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen müzakere-uzlaşma sonucunda tematik olarak kategorileştirmeye çalışılmıştır (Creswell, 1998). Kategoriler tümevarımcı ve yorumlamacı bir yaklaşımla gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1: Tematik Betimleme ve Yöntemsel Analiz Kategorileri

Tematik Betimleme	Araştırmanın başlığı Dergi bilgisi Anahtar kelimeler Araştırmanın genel amacı Araştırma soru/soruları
Yöntemsel Analiz	Araştırmanın temel felsefi yaklaşımı Araştırma deseni/tasarımı türü Veri toplama biçimi Katılımcı kitlesi özellikleri

Tematik betimleme ve yöntemsel analiz kategorileri iki tabakadan oluşmaktadır; (i) *tematik* ve (ii) *yöntemsel* (Tablo 1). Tematik analiz, araştırmaya dâhil edilen çalışmaların başlığı, dergi bilgisi, anahtar kelimeler, araştırmanın genel amaç ve soruları gibi özelliklerini gösteren künyeleme işlemi aracılığıyla betimlenmesini kapsamaktadır. Sınıf yönetimi olgusunun hangi metodolojik yaklaşımlarla ele alındığına ilişkin yöntemsel içerik veya yönelim analizleri (i) araştırma paradigması, (ii) araştırma tasarımı türü, (iii) veri toplama biçimi, (iv) katılımcı kitlesi özellikleri gibi ölçütler göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir.

(i) *Araştırma paradigması:* Bu bölümde çalışma kapsamında dahil edilen araştırmaların araştırma paradigması veya yaklaşımı sözkonusudur. Bu bağlamda çalışmaların metodolojik bölümü pozitivist, yorumlamacı ve uzlaşımçı paradigmalarda ele alınmıştır (Kuhn, 1964). Pozitivist paradigma aracılığı ile ele alınan çalışmalarda esasında objektif gerçekliklere odaklanılmaktadır. Yorumlamacı paradigmada ise subjektif gerçeklikler söz konusudur. Uzlaşımçı paradigma perspektifi ile gerçekleştirilen çalışmalarda hem objektif hem de subjektif gerçekliklerin önemsendiği gözlemlenmektedir (Creswell, 2013).

(ii) *Araştırma tasarımı türü:* Bu kısımda çalışmaya dâhil edilen araştırmaların metodolojik açıdan hangi araştırma tasarımı veya deseninin kullanıldığı ele alınmıştır. Deneysel araştırmalar, tarama araştırmaları, korelasyonel araştırmalar, nedensel karşılaştırma araştırmaları gibi gerçekliğin tek ve objektif kabul edildiği çalışmalar "nicel" araştırma tasarımı yer almaktadır. Bu bağlamda, her bir araştırmanın yöntem kısmı incelenmiş ve araştırmacının/araştırmacıların belirttiği desen türüne göre bir kod ataması yapılmıştır. Tekli ya da çoklu durum çalışması, gömülü teori, anlatı çalışmaları, fenomenoloji, fenomenografi ya da etnografi gibi gerçekliğin kişiden kişiye, durumdan duruma, bağlamdan bağlama vs. değişebildiğini kabul eden ve subjektifliği öne çıkaran araştırmalar "nitel" yaklaşımlarla desenlenmiştir. Dolayısıyla, bu araştırmaya tabi olan tüm çalışmaların yöntem kısımları incelenmiş ve nitel desen türü bu şekilde kodlanabilmiştir. Hem araştırma yaklaşımı türü hem de araştırma tasarımı/deseni açısından herhangi bir belirtimde bulunmayan araştırmalar için uzman görüşü alınarak, hangi paradigmaya ve desene ait olduğu kestirilmeye çalışılmıştır. Herhangi bir kestirim ya da çıkarım yapılamaması durumunda ise kodlama *belirtilmemiş* şeklinde yapılmıştır.

(iii) *Araştırmanın veri toplama biçimi:* Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların veri kaynağı türlerinin üç yönlü bir kodlama ile ele alınmıştır; (i) Birincil veri kaynağına sahip olan çalışmalar, (ii) İkincil veri kaynağına sahip olan çalışmalar, (iii) Hem birincil hem ikincil veri kaynağına sahip olan çalışmalar. Birincil veri kaynağına sahip olan çalışmalar genellikle katılımcı kitlesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada katılımcılardan çeşitli veri toplama araçları ve süreçleri ile veriler elde edilmiştir. İkincil veri kaynağına sahip olan çalışmalar ise genellikle doküman/belge ya da başka bir grubun ya da araştırma organizasyonunun verilerini kullanarak yorumlamaları yapılmıştır.

(iv) *Araştırmanın katılımcı kitlesi özellikleri:* Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların katılımcı kitlesinin çeşitli özellikleri (farklı öğrenim düzeylerinde ya da gelişim düzeylerinde bulunan öğrenciler, öğretmenler, öğretmen adayları, okul yöneticileri, ebeveynler, politika yapıcılar vs.) göz önünde bulundurulmuş ve gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu çalışmada, ulusal bağlamda sınıf yönetimi kavramı ile ilgili yapılan çalışmaların kavramsal içeriklerine ve yöntemsel boyutlarına dair eğilimler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde öncelikle, ulusal bağlamda sınıf yönetimi ile ilgili yapılan çalışmaların olgusal, tematik yönelimlerine ait nitel eğilimli bulgular yer almaktadır. Sonrasında ise sınıf yönetimi olgusu ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların yöntemsel yönelimlerine ait yorumlar sunulmuştur. Anahtar kelimeler aracılığıyla soyutlanan olgusal temalar ve temalara ait alt temalar Tablo 2’de ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir.

Sınıf Yönetimi Kavramına Yönelik Kavramsal ve Olgusal Temalar

Çalışmanın bu kısmında ulusal bağlamda sınıf yönetimi olgusu ile ilgili yapılan araştırmaların analizi sonucu ortaya çıkan “sınıf yönetimi yaklaşımları”, “sınıf yönetimi boyutları”, sınıf yönetiminde okul içi etmenler” ve “sınıf yönetiminde okul dışı etmenler” olmak üzere 4 ana kategori ve 13 alt tema elde edilmiştir.

Tema 1. Sınıf Yönetimi Yaklaşımları

Sınıf yönetimi yaklaşımları teması altında sınıf yönetimi uygulamalarının “geleneksel sınıf yönetimi yaklaşımları” ve “çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımları” ile gerçekleştirilebileceği iddia edilmektedir. Örneğin; belirli çalışmalar öğrenme-öğretme süreçlerinin hangi sınıf yönetimi yaklaşımları gerçekleştirilebileceğinin yöntemsel boyutlarına değışilmiştir (Aksoy, 2001; Yıldırım ve Dönmez, 2008). Akar, Tantekin, Tor ve Şahin, 2010; Süral, 2013). Bu bağlamda, çalışmaların çoğunda öğretimsel süreçlerde öğretmenlerin sınıf yönetimi açısından daha çok geleneksel bir yaklaşım (örn., önlemsel ve tepkisel modeller) kullandıkları ortaya çıkmıştır (Akar, Tantekin ve Şahin, 2010; Paliç ve Keleş, 2011). Yapılan araştırmalarda, geleneksel inanç sistemine sahip olan bu öğretmenler sınıfın tek otoritesi olarak sınıfı kontrol ettikleri, sınıftaki düzene ve akışa tek başına karar verdikleri ve gerektiğinde ödül ve ceza yöntemine başvurdukları gözlemlenmiştir (Demirtaş, 2006; Çandar ve Şahin, 2013). Bu çalışmalarda, özellikle yetersiz fiziksel donanım ve mekâna sahip olan okullarda öğretmenlerin daha çok geleneksel sınıf yönetimi yaklaşımlarına başvurdukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, yapılan çalışmaların bazılarında öğretmenlerin daha çok çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımlarını uygulama eğiliminde oldukları ortaya çıkmıştır (Demirbolat, 2018).

Yapılan bu çalışmalarda anasınıfı ve ilköğretim sınıf öğretmenlerinin, etkili bir sınıf yönetimi gerçekleştirebilmek için öğretim yılının ilk günlerinden itibaren öğrencilerle işbirliği sağlayabilmek amacıyla bir takım uygulamalara başvurdukları gözlemlenmiştir (Öztürk ve Gangal, 2016). Bu uygulamalar özellikle tanışma sürecinde güven ve iletişim sağlamak için öğretmen

tarafından kullanılan yöntemler olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilere karşı güven ve yakınlık duygusunun geliştirilmesi Akar, Erden, Tor ve Şahin’e (2010) göre çağdaş sınıf yönetiminin en önemli işlevlerinden biridir. Kendini her tür tehditten uzak gören ve güvende hisseden öğrenciler derse karşı daha ilgili ve katılımcıdır. Dolayısıyla öğrencilerle pozitif bir ilişki kurmak öğrenme-öğretme süreçlerinin üretken ve verimli geçmesi anlamına gelebilmektedir. Bu nedenle, çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımında anasınıfı ve sınıf öğretmenleri çeşitli faaliyetlerle öğrencilerini tanımaya çalışmaktadırlar (Maskan, 2007).

Tema 2. Sınıf Yönetimi Boyutları

Sınıf yönetimi boyutları teması altında “istenmeyen davranışların yönetimi”, “davranış değiştirme stratejileri” ve “öğretimin yönetilmesi” üzerinde vurgu yapılmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmaya dâhil olan bir çalışmaya göre, sınıf içi faaliyetlerinin belli düzen içinde işletilmesinin öğrenme-öğretme süreçlerinin daha verimli olmasını ve zamanın daha etkin kullanılmasını sağlayabileceği ifade edilmektedir (Korkut ve Babaoğlu, 2010). Sınıfta düzenin sağlanması esasında öğrencilerin istenmeyen davranışlarının yönetimi ile gerçekleştirilebileceği birçok çalışma tarafından iddia edilmektedir. Yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin birçoğunun istenmeyen davranışların yönetimine ilişkin sınıfta kurallar koydukları ortaya çıkmıştır (Ekici ve Kurt, 2014).

Bu kurallar arasında, ders işleniş esnasında öğrencilerin söz hakkı alma gibi kurallar olduğu gibi, okul öncesi ve sınıf öğretmenleri tarafından sınıfa giriş çıkış ve tuvalet kullanımı öğreten alışlagelmiş kurallar da bulunmaktadır. Bunun yanı sıra az sayıda olsa da karakter gelişimi ve eğitimi kapsamında paylaşımda bulunma, yardımlaşma ve öğrencilerin birbirlerini sevmeleri gibi kuralların da öğretmenler tarafında koyulduğu yapılan araştırmalarda tespit edilmiştir (Çiftçi, 2015). Örneğin, yapılan bir çalışmada, ilköğretim düzeyinde görev yapan öğretmenlerin, etik ve ahlak eğitime yönelik çok vurgu yapamadıklarını ve daha çok yasaklar ile ilgili kuralları öne çıkardıklarını vurgulanmaktadır (Temli, Sen ve Akar, 2011). Bu bulgu bu temanın alt temasına “*istenmeyen davranışların yönetimi*” bariz bir şekilde hissedilmektedir.

Esasında, öğretmenler sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını yönetmek amacıyla belli başlı stratejiler kullanmaktadır; Temle sorunu anlamak, olumsuz davranış görmezden gelmek, öğrenciyi gerektiğinde uyarmak, ders işleyişinde değişiklik yapmak, öğrencilere sorumluluk vermek, öğrenciler, okul yönetimi ve aile ile yakın ilişkiler kurmak, öğrenciler tarafından uyumsuz davranış sergilendiğinde ceza vermek (Akın ve Koçak, 2007). Bu bağlamda yapılan araştırmaların birçoğunda istenmeyen davranışlara karşı kullanılacak stratejiler birçok farklı davranış veya tutumlarla uygulamaya aktarılabilir. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre, uyarma eylemi; göz temasıyla, işaretlerle, yanına yaklaşarak, dokunarak, sözle yapılabilir. Sözel mesajlarla uyarma eylemi ise dolaylı olarak uyarma, soru sorma, sözün istenmeyen davranışa bağlanması, yerini değiştirme biçiminde kullanılabilir. Diğer taraftan öğrenciyle konuşma eylemi duruma göre ders içinde veya dersin sonunda yapılabilir. Derste değişiklik yapma stratejisi ise; araçları, yöntemi, ortamları, öğretmen davranışlarını değiştirme biçiminde gerçekleştirilebilir. Ceza

verme eylemi ise hiçbir zaman fiziki şiddet ve baskı içermeyen, istenenden mahrum, istenmeyene mahkûm etme biçiminde kullanılabilir. İstenmeyen davranışların yönetiminde öğretmenler aynı zamanda; bakışları ile iletişime girmek, öğrenciye yaklaşmak, baş ve parmak hareketlerinden yararlanmak vb sözle olmayan uyarma yollarından yararlanarak öğrencinin uygun davranışa dönmesine yardımcı olabilir (Sarıtaş, 2006). Bu bulgular bu temanın alt temasına “davranış değiştirme stratejileri” bariz bir şekilde hissedilmektedir.

Sınıf yönetimini boyutları teması altında öne çıkan diğer alt temalardan birisi de “öğretimin yönetimi” sürecidir. Bu bağlamda yapılan araştırmalar öğretim süreçleri hakkında bazı sorunları tespit etmiştir. Günümüzde, eğitim ortamlarındaki problem davranışlardaki artış ve istenmeyen davranışların baş edilmesinde kullanılan yöntemlerin yetersiz kalması öğretmenlerin yeni öğretimsel yaklaşım ve yöntemlere ihtiyaç duyulduğunun göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Ekici, Günhan ve Anılan, 2016). Başarılı bir sınıf yönetimi sınıftaki uygulamaların tümünü kapsamaktadır. Öğretim süreçlerinin nitelikli bir şekilde sağlanabilmesi, öğrencilerin davranış sorunlarının ortadan kalkması anlamına gelebilmektedir (Demirtaş ve Kahveci, 2010).

Tema 3. Sınıf Yönetimde Okul İçi Etmenler

Sınıf yönetimde okul içi etmenler teması altında “sınıfın fiziksel yapısı”, “sınıf yönetiminde öğretmen niteliği”, “öğrenci özellikleri”, “öğretimsel yaklaşımlar” ve “akran ilişkileri” üzerine vurgu yapılmıştır. Bu bağlamda yapılan araştırmalarının birçoğunda öğretmen faktörünün sınıf yönetimi uygulamalarında belirleyici olduğunu savunmuşlardır. Aküzüm ve Altunhan (2017) göre, bir öğretmenin mesleğini severek yapması, yaptığı işten tatmin duyması, sınıfını yönetmedeki başarısına bağlıdır. Öğretmenin sınıf içi kullandığı öğretimsel yaklaşımlar sınıf yönetiminde başarının kaynaklarından biridir. Yapılan araştırmalara göre, nitelikli öğretmenler istenmeyen davranışları önlemek için bazı yöntemlerden yararlanmışlardır. Bu öğretmenler problemli öğrenci davranışlarını önlemek için en fazla, öğrenciler ile bireysel olarak ilgilenme, rol oynama, akran gruplarından faydalanma yöntemlerini kullanmaktadırlar. Ceza yöntemi nadiren uygun olarak değerlendirilmiştir (Aküzüm ve Gültekin, 2017).

Sınıf yönetiminde öğretmen-öğrenci ilişkisi kadar önemli olan bir diğer faktörde öğrencilerin kendi arasındaki iletişimlidir. Bu bağlamda yapılan çalışmaların bir kısmında, öğretmenlerin öğrencilerin birbirleriyle etkileşim içinde olmalarını sağlayacak uygulamalar yaptıklarından söz edilmiştir. Bu çalışmalarda, öğretmenlerin öğrenciler arasındaki etkileşimi artırabilmek için işbirliğine dayalı grup oyunlarına daha çok yer verdiği, paylaşımı arttıracak etkinlikleri kullandıkları ve çocukların bireysel özelliklerini dikkate aldıkları görülmüştür (Parpucu, Yıldırım, Polat, Akman, 2018). Bununla birlikte, sınıfın genel görünümü, öğrencilere öğrenmeye uygun bir çevre hazırlanmış olması öğretmenin sergileyeceği sınıf yönetimini ve sınıf yönetimine yönelik bakış açısını etkileyebilmektedir. Yapılan araştırmalara göre, temiz, aydınlık ve iyi havalandırılmış bir sınıf derse karşı olumlu beklentiler oluşmasını sağlayabilir. Sınıfın duvarlarına asılmış görsel malzemeler olumlu zihinsel ortamı oluşmasına, öğrencilerin çalışmalarının sergilenmesi ise onların güdülenmesine destek olabilir (Şahin, 2000). Bu araştırmaların sonucuna göre, öğretmenlerin, kalabalık sınıflarda sınıf hâkimiyetini çok fazla sağlayamadıklarını görülmüştür (Yaman, 2010). Kalabalık sınıflar, ilköğretim okulu birinci kademedeki öğrencileri, ilköğretim okulu ikinci kademedeki öğrencilere göre eğitim-öğretim ortamı; sağlığa uygunluk düzeyi; sosyal iletişim ve rehberlik alanında daha fazla olumsuz olarak etkilemektedir.

Tema 4. Sınıf Yönetiminde Okul Dışı Etmenler

Sınıf yönetiminde okul dışı etmenler teması altında “sınıf yönetiminde sosyal çevre” ve “sınıf yönetiminde okul iklimi” üzerine vurgu yapılmıştır. Bu bağlamda okul dışı etmenler niteliği altında yapılan araştırmalara bakıldığında çocuklarla ilgili farklı değişkenler (cinsiyet, zihinsel gelişim, sosyal yeterlik, okula uyum vb.) üzerindeki etkisi ele alınmıştır (Ogelman, Ersan, 2014). Öğrencilerin kişilik özellikleri birbirinden farklıdır. Sınıf yönetiminin etkili olabilmesi için öğretmenler çocukların kişilik özelliklerini iyi bilmelidir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde kaynakların “ilgisiz olma, hiçbir şey yapmama” gibi davranışlar ile sık karşılaşmadığı ve bu davranışların öğretmenin çocukların kişisel özelliklerini iyi olarak kavrayıp doğru yöntemi kullanamamasından kaynaklandığını belirtilmiştir (Tolunay, 2008). Çocukların aileleri ile kurdukları iletişim sınıf yönetimi

Tablo 2: Türkiye’de Sınıf Yönetime İlişkin Yürütülen Çalışmaların Kavramsal Temaları

Temalar	Alt Temalar	Örnek Çalışmalar
Sınıf Yönetimi Yaklaşımları	Geleneksel Sınıf Yönetimi Çağdaş Sınıf Yönetimi	Çandar ve Şahin, 2013, Babaoğlu, 2011
Sınıf Yönetimi Boyutları	Davranış Değiştirme Stratejileri Öğretimin Yönetilmesi İstenmeyen Davranışların Yönetimi	Denkdemir, 2007 Yeşilay, Daşiran, 2013
Sınıf Yönetimde Okul İçi Etmenler	Sınıfın Fiziksel Yapısı Sınıf Yönetiminde Öğretmen Niteliği Öğrenci Özellikleri Öğretimsel Yaklaşımlar Akran İlişkileri	Okçu, Epçaçan 2013 Aküzüm, Altunhan, 2017 Parpucu, Yıldırım, Polat, Akman, 2018
Sınıf Yönetiminde Okul Dışı Etmenler	Sosyal Çevre Okul İklimi	Ogelman, Ersan, 2014 Kapucuoğlu Tolunay, 2008

üzerinde etkileri olduğu görülmüştür. Annelerin çocuk yetiştirme tutumlarından açıklayıcı akıl yürütme tutumunu benimseyen annelerin öğretmenleri iletişim boyutunda olumlu olarak değerlendirmiştir. İtaat bekleme, cezalandırma ve sıcaklık tutumunu benimseyen annelerin öğretmenlere iletişim boyutunda olumsuz olarak değerlendirdikleri görülmüştür (Ata, 2014). Bu bağlamda, Özgan ve Tekin (2011) okul başarısının ön koşulu; okul aile dayanışması isimli araştırmasında eğitim açısından destekleyici bir tutum içinde bulunan ailelerden gelen çocukların okul başarılarının daha yüksek olduğunu, aile bakım, şefkat ve korumasının okul başarısının yükselmesinde önemli bir faktör olduğunu, koruyucu aile yanında kalan çocukların eğer uygun şefkat ve kurumu sağlandığı takdirde başarılarının yükseldiğini ifade etmiştir.

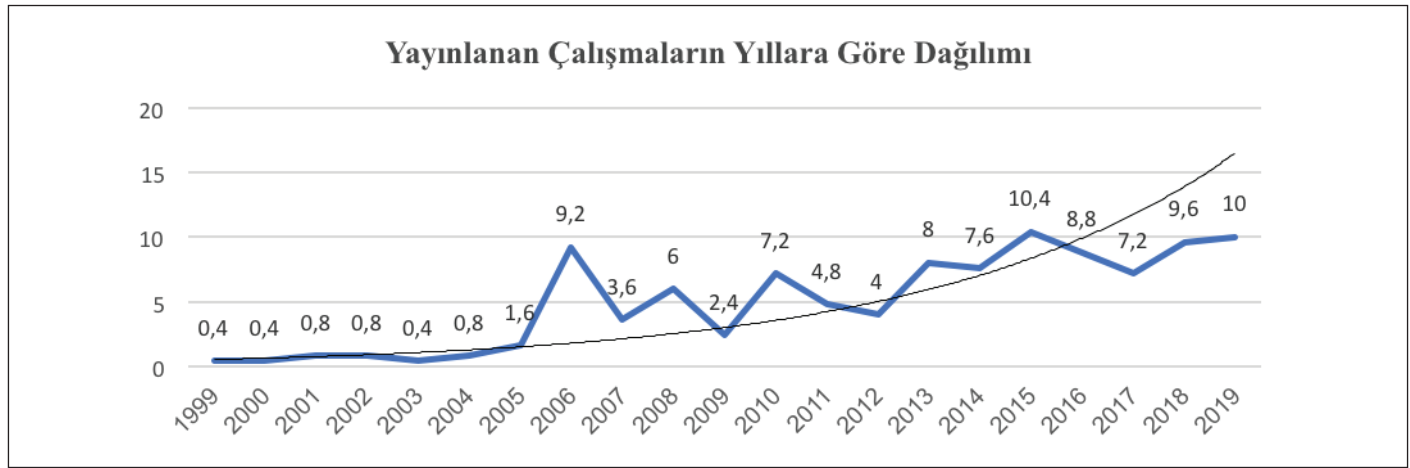
Ulusal Perspektifte Sınıf Yönetimi Olgusuna Yönelik Yöntemsel Eğilimler

Çalışmanın bu kısmında ulusal perspektifte gerçekleştirilen sınıf yönetimi çalışmalarının hangi yöntemsel eğilimlerle gerçekleştirildiği sorusuna cevap aranmıştır. Bunun için nicel-eğilim analizleri (yüzde, frekans) kullanılarak her bir alt kategoriye

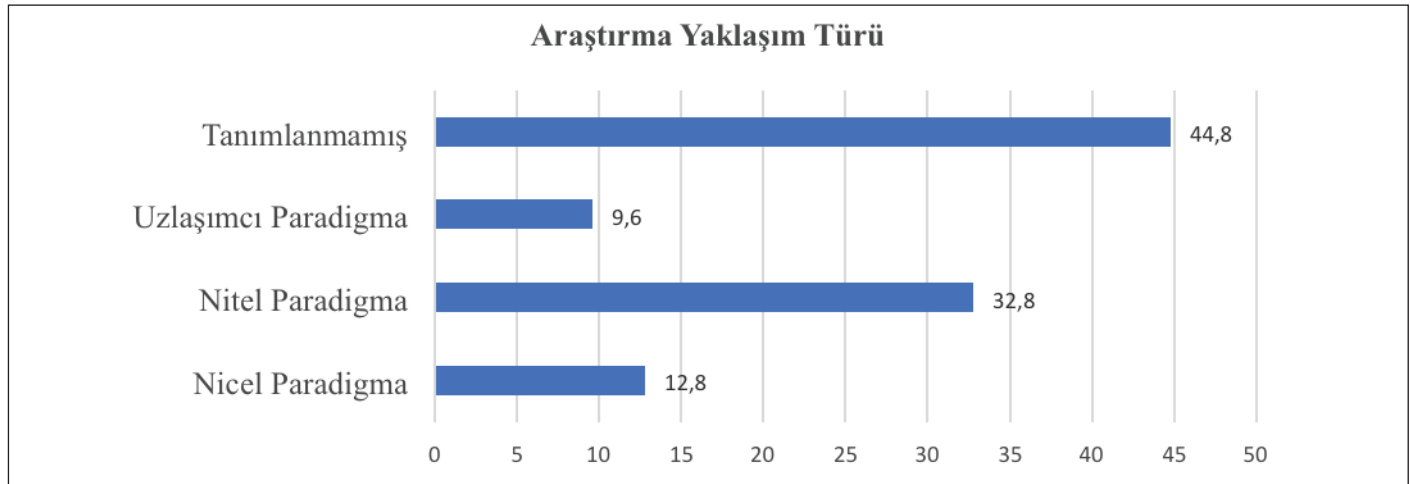
ait grafikler oluşturulmuştur. Şekil 1’de görüldüğü gibi Türkiye bağlamında gerçekleştirilen sınıf yönetimi ile ilgili çalışmanın farklı bilimsel dergilerde de yayımlandığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, okul yapılarının nitelik ve nicelik açısından betimleme ve önerilerde bulunma amacıyla gerçekleştirilen araştırmaların genel olarak tek bir doğrudan okuyucuya ulaştırıldığı fikrini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca Türkiye’de sınıf yönetimine ilişkin gerçekleştirilen çalışmaların sınırlı ulusal dergilerde olması önemsenerek bir bulgudur. Farklı dergilerde yayınlanan çalışmaların yıllara göre dağılımı Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1 de görüldüğü üzere 1999 – 2019 yılları arasında Türkiye bağlamında sınıf yönetimine yönelik yapılan çalışmaların 2006 yılında artış göstermektedir. 2015 yılında tap noktaya ulaşılmıştır. Araştırmaların %24’ü ilk 9 yılda yapılırken, %76’sı ise 2010 yılından itibaren yapılmıştır. 1999-2019 yılları arasında gerçekleştirilen çalışmaların yaklaşım türleri Şekil 2’deki gibidir.

Yapılan çalışmalar yaklaşım türlerine göre incelendiğinde araştırmaların %44,8 oranla en yüksek tanımlanmamış, ardından %32,8 oranla nitel araştırmalar sonrasında ise %12,8 oranda nicel araştırmalar gelmektedir. Nicel ve nitel paradigmanın

Şekil 1: Ulusal perspektifte sınıf yönetimine ait çalışmaların yıllara göre dağılımı.

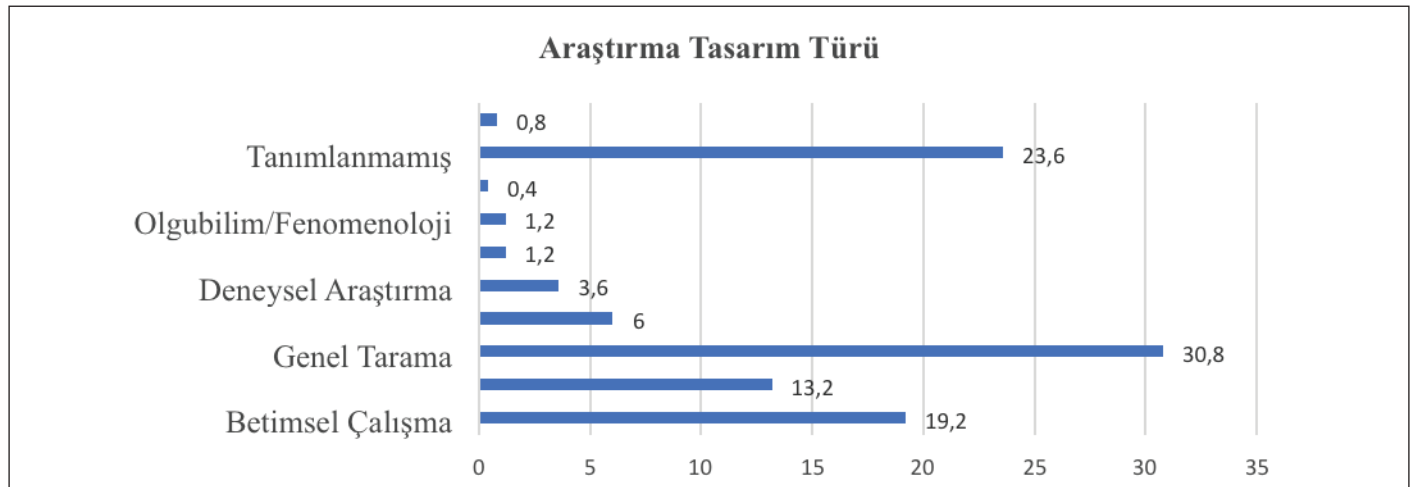
Şekil 2: Ulusal perspektifte sınıf yönetimine ilişkin yapılan çalışmaların araştırma yaklaşım türlerine göre dağılımı.

birlikte olduğu karma yöntem olan uzlaşımçı paradigma ise %9,6 oranında görülmektedir. Örneğin; Güven Denizel ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışma araştırma yaklaşım türü bakımından karma olarak incelenmiştir. Bu çalışmaların tasarımları için yapılan analiz sonuçları Şekil 3'te gösterilmektedir.

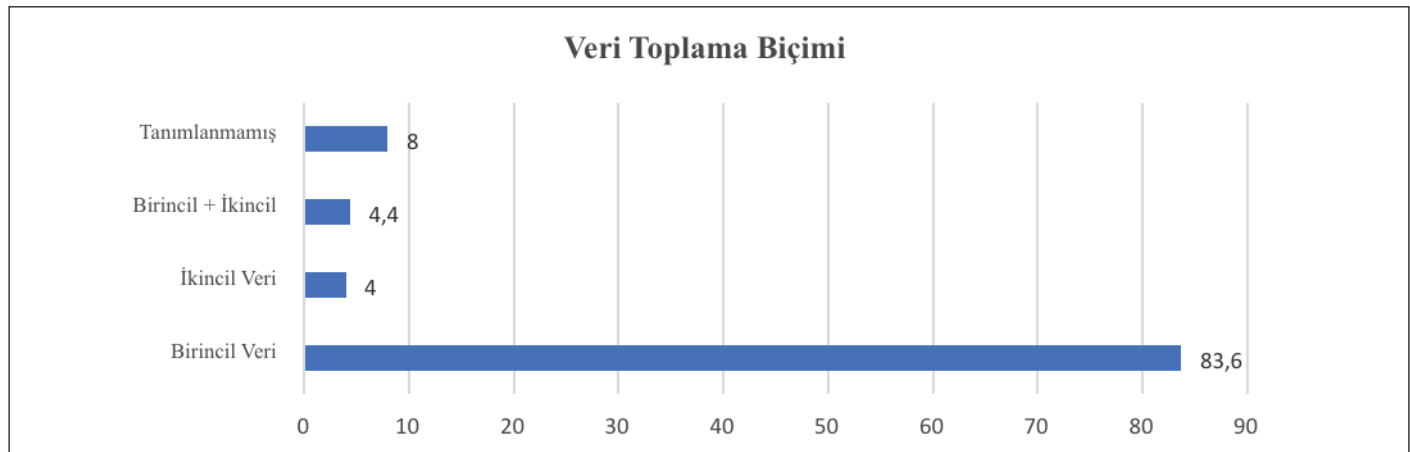
Şekil 3'te verilen bilgilere göre yapılan çalışmalarda betimsel, ilişkisel, genel tarama, durum çalışması, deneysel, açıklayıcı karma, fenomenoloji, meta-analiz ve biyografik araştırma tasarım türleri kullanılmıştır. Ez az kullanılan %0,4 ile meta analiz türüdür. En fazla kullanılan %30,8 ile genel tarama türüdür. Sonrasında %23,6 oranla tasarım türü tanımlanmamış çalışmalar gelmektedir. Örneğin; Öztürk, Niyazi Ve Durmaz (2015) tarafından gerçekleştirilen okul öncesi öğretmenlerinin görev sürecinde yaşadıkları eğitimsel sorunlar ve çözüm önerileri çalışmasında araştırma tasarım türü olarak tarama modeli kullanılırken, Keleş (2015) tarafından gerçekleştirilen okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullandığı stratejileri belirleme ölçeği geçerlilik güvenilirlik

çalışmasında araştırma tasarım türü betimsel çalışma tanımlanmıştır. Belirtilen araştırma yaklaşım türüyle ile yapılan bu çalışmalarda verilerin toplanma şeklini tespit etmek için yapılan analizlerde ulaşılan bulgulara Şekil 4'te yer verilmiştir.

1999-2019 yılları arasında yapılan çalışmaların verilerinin nasıl toplandığını incelemek için yapılan araştırmalar sonucunda Şekil 4'te veri toplama biçimine ulaşılmıştır. Şekil 4'te de görüldüğü üzere, yapılan çalışmalarda en fazla %83,6 oranla birincil kaynaklardan yararlandığı, ardından %8 oranla kullanılan verilerin tanımlanamadığı yer almaktadır. İkincil kaynaklardan ise %4 oranında yararlanılırken birincil ve ikincil verilerden ise %4,4 oranında yararlandığı görülmüştür. Örneğin; Toran ve Gençel Akkuş (2016) okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirmesi çalışmasında kişisel bilgi formu ve sınıf yönetimi becerileri ölçeği kullanılmıştır. Uysal, Altınkaynak, Taşkın ve Akman (2018) çocukların ödül ve ceza algıları ile öğretmenlerin disiplin hakkındaki görüşleri adlı çalışmada görüşme formları kullanılırken, Babaoğlu (2011) sınıf öğretmenlerinin kullandığı sınıf yönetimi modelleri adlı çalışmasında ikincil bir kaynak olarak literatür taramasına yer verilmiştir.

Şekil 3: Ulusal perspektifte sınıf yönetimine ilişkin çalışmaların araştırma tasarım türlerine göre dağılımı.

Şekil 4: Ulusal perspektifte sınıf yönetimi olgusuna ilişkin çalışmaların veri toplama biçimine göre dağılımı.

Çalışmaların sonucunda ne çeşit veri kaynağı kitlesine ulaşıldığı sorusuna cevap vermek amacıyla elde edilen bulgular Şekil 5'te gösterilmiştir.

Şekil 5'te görüldüğü gibi 1999-2019 yılları arasında yapılan araştırmaların %69,6'sını öğretim üyeleri, %20,4'ünün öğrencilerin katılımıyla yapıldığı görülmektedir. Örneğin; Uysal, Akbaba Altun ve Akgün (2010) okul öncesi öğretmenlerinin çocukların istenmeyen davranışları karşısında uyguladıkları stratejiler adlı araştırmanın katılımcı kitlesini Ankara ilinde özel bir anaokulunda bulunan 2 sınıfın öğretmenleri ve bu sınıflarda bulunan 5 yaş grubu 8 çocuk ve 6 yaş grubu 12 çocuk oluşturmaktadır. Herhangi bir veri toplama kaynağı gösterilmeyen araştırma oranı ise %7,6'dır. Belge ve müfettiş, yönetici, veli gibi katılımcılar ise çalışmanın toplamda %9,2 oluşturmaktadır.

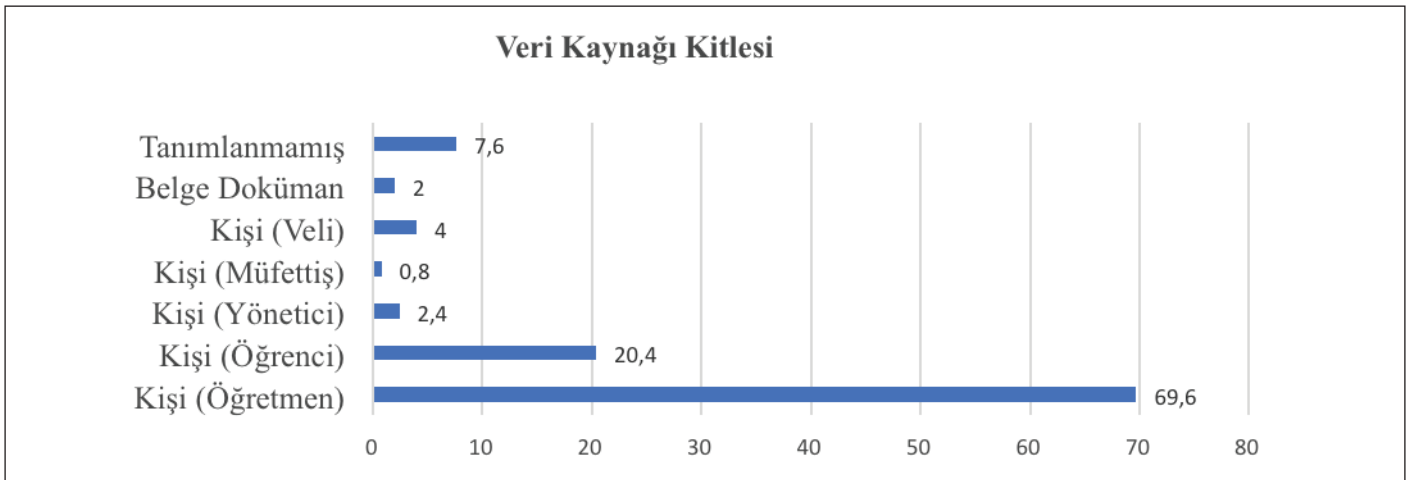
TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, 1999-2019 yılları arasında Türkiye'de sınıf yönetimi alanında yapılan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda 250 araştırma incelemesi yapılmıştır. Çalışmalar; künye bilgisi, sıklıkla çalışılan konuları, yöntemleri, örneklem özellikleri ve büyüklükleri, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemlerine göre değerlendirilmiştir. Böylece bu çalışmaların genel eğilimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Esasında araştırmacıların amacı; sınıf yönetiminin önemini, öğretmenlerin bu konuda nasıl becerilere sahip olması gerektiğini, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerini, sınıf yönetimi yaklaşımlarını ve sınıf yönetimine ilişkin görüşlerin kavramsal ve yöntem bilimsel açıdan hangi yaklaşımlarla gerçekleştirdikleri araştırılmıştır. Araştırma dâhilinde incelenen çalışmalarda disiplin modelleri, istenmeyen davranışlar, sınıf yönetimini etkileyen faktörler, öğrenci tutumları, duygusal zekanın önemi, akran zorbalığı, kurumlarda örgüt iklimi, öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin sınıf yönetimine etkisi, motivasyon, öz yeterlilik inancı, empati eğilimi gibi konular ele alınmıştır. Bundan hareketle incelenen araştırmaların geniş bir konu alanına sahip olduğu söylenebilir. Sıklıkla ele alınan konular ise; sınıf yönetimi yaklaşımları (%13.6), boyutları (%11.9), modelleri (%16.8) ve sınıf yönetimini etkileyen faktörlerin (%18.8) ve istenmeyen dav-

ranışlarla (%19.9), baş etme stratejilerinin neler olduğu (%19) hakkındaki görüşlerdir. Bu bağlamda yapılan çalışmalar incelendiğinde Sınıf yönetiminde eksik kalan konuların başında ise öğretmenlerin sınıf yönetiminde eksiklikleri hakkında yeterince araştırma yapılmaması olduğunu gözlemlenmiştir (Gülbahar ve Sivacı, 2018). Az sayıda olsa da çalışmaya hail edilen birçok araştırmada, öğretmenlerin bu konudaki beceri düzeylerine ve uyguladıkları stratejilere odaklanılmıştır (Güleç ve Alkış, 2004; Çiftçi, 2015).

Bu çalışmalar, özellikle okul öncesi ve ilköğretimde sınıf yönetimi alanında öğretmenlerin hangi stratejileri kullandıkları ve bu stratejileri uygulamada öğretmenlerin medeni durumu, yaşı, kıdemleri ve demokratik değerlere ilişkin görüşlerinin etkilerine odaklanılmıştır. Çalışmalar kapsamında, istenmeyen davranışları en aza indirecek stratejilerin seçimlerin ele alındığı görülmektedir. Bununla birlikte, yapılan çalışmalarda genellikle ilk olarak sınıf ortamının fiziki yapısına, çocuk sayısına, zamana, sınıf büyüklüğüne önem verildiği görülmektedir. Öğretmenlerin etkin bir yöntem kullanması bu değişkenlere bağlı olduğu ileri sürülmüştür (Nur, 2012). Öğrenme ortamını, sınıf düzenini ve yönetimini ayarlamak öğretmenin sorumluluğundadır (Ceylan ve Kılıç Mocan, 2017). Bu konuda öğretmenlerin yararlanabileceği sınıf yönetim modelleri bulunduğu ilişkin birçok araştırmada ileri sürülmüştür. Buna ek olarak, Ekici (2004) tarafından gerçekleştirilen araştırmada öğretmenlerin cinsiyet değişkeninin sınıf yönetimi tarzları üzerinde etkili olduğunu belirlemiştir. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha otokratik sınıf yönetimi tarzı sergiledikleri görülmektedir. Ancak aradaki fark anlamlı değildir.

Yücel, Yalçın ve Bilgen, (2009) tarafından yapılan çalışmada, yüksek yetkinlik düzeyindeki öğretmenlerin davranış problemlerini önleyebildiklerini ve öğrencilerin akademik çalışmalara konsantre olabildiği bir atmosfer yaratabildiklerini ortaya koymuştur. Yüksek yetkinlik düzeyindeki öğretmenlerin istenmeyen davranışlar karşısında öğrenciyi uyarma, öğrenciye bakma, soru sorma, dikkatini derse odaklama yöntemlerine daha çok başvurdukları görülmektedir. Vatansız Bayraktar (2015)

Şekil 5: Ulusal perspektifte sınıf yönetimine ilişkin çalışmaların veri kaynağı kitlesine göre dağılımı.

ise, aktif öğrenmede içsel motivasyonu (merak, ilgi, öğrenme ihtiyacı) oluşturmanın ilk basamak olduğunu savunmaktadır. Öğrencinin içsel motivasyonunu arttırmak için belirlenen eğitim hedeflerini öğrencinin hedefleri haline getirmek ve öğrenciyi bu hedefler doğrultusunda davranmaya yönlendirmektir. İçsel motivasyonun öğrencinin öğrenmede uyanık olmasını sağladığı görülür. Aktif öğrenci, zihni aktif olandır (Vatansever Bayraktar, 2015).

Araştırmaların genelinin tanımlanmamış paradigmlar olmasıyla birlikte, sınıf yönetimini etkin bir şekilde sağlama konusunda öğretmenlerin tutumlarının ve becerilerinin önemli bir yer tuttuğu, öğrencilerin çoğu zamanının sınıfta geçtiği için sınıf ve okul ikliminin gerek öğretmen gerekse öğrenci motivasyonunu da etkilediği, etkili öğrenme için uygun yaklaşım ve model seçiminin önemli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenlerin öğrenci merkezli teknikleri kullanmaları sınıf yönetimini istedik şekilde oluşturmalarında yarar sağladığı görülmektedir. Çalışmaya dahil olan çalışmaların yayın yılına göre analizi tablosuna baktığımızda araştırmalar 1999-2019 yılları arasında gerçekleştirilmiş ve 2006 yılından sonra artış göstermiştir. Araştırma içeriklerinin tematik analizlerinin yapısına bakıldığında ise en çok anahtar kelime sıralaması; sınıf yönetimi (95), okul öncesi eğitimi (25), öğretmenler (25), okul öncesi (24), okul öncesi öğretmeni (16), sınıf öğretmeni (10), istenmeyen davranışlar (19), öğrenci (18), yönetim (8) olduğu kanısına ulaşılmıştır.

Çalışmaların araştırma yaklaşım türüne göre analizi incelendiğinde araştırmaların %44,8 oranla en yüksek tanımlanmamış, ardından %32,8 oranla nitel araştırmalar sonrasında %12,8 oranda nicel araştırmalar geldiği, karma yöntem olan uzlaşımçı paradigma ise %9,6 oranında olduğu görülmüştür. Araştırma tasarımı türüne göre çalışmaların sınıflandırılmasına baktığımızda en fazla kullanılan tasarım türü %30,8 ile genel tarama türü olduğu, ardından %23,6 oranla tasarım türü tanımlanmamış çalışmalar geldiği görülmüştür. Ez az kullanılan %0,4 ise meta analiz türü olduğu görülmektedir. Araştırmaların veri toplama yöntemlerine göre sınıflandırılması tablosuna bakıldığında en fazla %83,6 oranla birincil kaynaklardan yararlandığı, ardından %8 oranla kullanılan verilerin tanımlanamadığı yer almadığı görülmüştür. İkincil kaynaklardan ise %4 oranında yararlanılırken birincil ve ikincil verilerden ise %4,4 oranında yararlandığı görülmüştür. Son olarak araştırmaların katılımcı kitleleri özelliklerine göre sınıflandırılması tablosunda ise araştırmaların %69,6'sını öğretim üyeleri, %20,4'ünün öğrencilerin katılımıyla yapıldığı görülmektedir. Herhangi bir veri toplama kaynağı gösterilmeyen araştırma oranı ise %7,6' olduğu, belge ve müfettiş, yönetici, veli gibi katılımcılar ise çalışmanın toplamda %9,2 olduğu görülmüştür.

Bu çalışma bağlamında elde edilen bulgulardan bazı sonuçlar çıkarılabilir. Türkiye'de sınıf yönetim olgusu ile ilgili birçok çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma bulguları incelendiğinde öğretmenlerin sınıf yönetiminin birçok boyutunda yetersiz oldukları görülmektedir. Bu yetersizliklerin giderilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin önemli bir bölümünün kendi deneyimlerinden çıkardıkları dersler çerçevesinde sınıf yönetiminde yeterlik kazandıklarını, bir başka deyişle

sınıf yönetimi alanındaki becerilerini sınav-yanılma yoluyla edindiklerini gösteren araştırma sonuçları bulunmaktadır (Korkut, Babaoğlu, 2010). Oysa deneme yanılma yöntemi en fazla zaman, emek ve maddi harcamayı gerektiren verimsiz bir öğrenme şeklidir. Bu nedenle içinde olduğumuz mesleği icra ederken gerekli olan bilgi ve becerilerin kazanılmasında deneme yanılma gibi yöntemler kullanılmamalıdır. Sınıf yönetimi yaklaşımları öğrenci merkezli bir öğretimi öngörmektedir. Öğrenci merkezli öğretim anlayışı için sınıfta demokratik ortam sağlamalıyız. Günümüzde hala eğitim anlayışımızda, sınıftaki tüm uygulamalarda, etkinliklerde ve otoritede öğretmen söz hakkında sahiptir. Yani öğretmen daha aktif olarak sürece katılır öğrenci de kayıtsız şartsız bu otoriteye boyun eğen ve kurallara uyar. Kısaca eğitimde hala klasik yönetim anlayışı hakimdir. Oysa araştırma sonuçları sınıf yönetiminde en büyük etkinin öğrenci aktifliğinin olduğu düşüncesinde (Özbilen, Canbulat ve Soylu, 2016).

Bu nedenle öğretmen ve öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olmadıkları görülmektedir. Disiplin sorunları eğer öğretmenden kaynaklanıyorsa bunu azaltmak için, öğretmenlerin gerek sınıf yönetimi konusunda gerekse etkili iletişim becerileri, beden dili kullanma ve empati duyma vb. konularda sürekli gelişmelerini sağlayacak seminerler ve eğitimler yolu ile yapılandırmış sınıf yönetimi yaklaşımı verilmelidir. Bu eğitimlerin kuramsal boyutlarından daha çok uygulamaya dayalı olması da öğretmenler tarafından hangi davranışlar karşısında hangi tepkilerin verilmesinin uygun olacağına bilinmesini sağlayabilecektir. Öğretmenlere sınıf yönetimi ve liderlik konularında farkındalık yaratmak için diğer kamu kurumlarındaki liderlik ve yönetim üzerine uzman personelden konferans ve seminer tarzı bilgilendirmeler alınabilir. Diğer kamu kurumlarındaki yönetim ve liderlik anlayışı öğretmenlere de değişik bir bakış açısı verebilir. Eğitim sisteminin en önemli aktörü öğretmendir. Öğretmenlik mesleği için sabretmeyi, anlayışı, mesleğini sevmeyi gerektirir. İyi, kaliteli ve nitelikli bir eğitim ise donanımlı öğretmenlerin sayesinde gerçekleşir. Donanımlı bir öğretmenin, çok iyi derecede alan bilgisine sahip olması gerekir. Aynı zamanda pedagojik bilgilerini çağın durumlarına göre zaman zaman yenilenmesi sağlanmalıdır. Ayrıca, öğretmen kendisini teknolojik araç ve uygulamalar konusunda çağın ihtiyaçlarına uygun olarak yetiştirmeli. Bu sayede mesleki özellikler kazanır ve eğitim öğretimde istenen verimi elde edebilir. Çünkü, etkin bir sınıf yönetiminde öğretmenin alan bilgisi, mesleki bilgisi ve pedagojik bilgileri ön plana çıkmaktadır. Bu eğitimler sınıf yönetimi ile sınırlı kalmamalı, demokratik eğitimle ilgili de eğitimler verilmelidir. Bu eğitimler dijital ortamlarda da verilebilen türden olmalıdır. Ayrıca bu eğitimlerden öğrencilerin de faydalanması sağlanmalıdır. Sınıf yönetiminde etkili olan ailelere de seminerler verilmelidir.

Daha önce de tartışıldığı üzere sınıf yönetimi olgusu ile ilgili araştırmalar genel olarak yapılmıştır. Öğretmenlerin mesleki bölüm-branşları, kıdem yılları, mesleki becerileri, cinsiyetleri, çalıştıkları okul türleri vb. özellikler dikkate alınarak ayrıntılı araştırmalar yapılabilir. Sınıf yönetimi ile ilgili yapılan araştırmalar genellikle davranış değiştirme boyutlarındadır. Bu yüzden sınıf yönetiminin diğer boyutlarına da ağırlık verilmelidir. Ulus-

lararası yapılan sınıf yönetimi ile ilgili çalışmalar incelenerek sonuçlar, Türkiye'deki yapılan çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmalıdır. Yapılacak araştırmalarda sınıf yönetimini sağlamada yeni yöntemler bulunabilir. Sınıf yönetimi ile ilgili yapılan araştırmalara baktığımızda genellikle istenmeyen-olumsuz davranışlar, öğretmen becerileri ve ilişki düzenlemeleri boyutlarında yoğunlaşmıştır. Dolayısıyla sınıf yönetiminin farklı boyutları ile ilgili yeterli düzeyde araştırmalar yapılmadığından bu farklı boyutlarla sınıf yönetimine ağırlık verilebilir. Sınıf yönetiminin etkin bir eğitim ve öğretim için temel şartlardan biri olduğu dikkate alınırsa, öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bakış açılarının ortaya konulması ve sınıf yönetimi yaklaşımlarını etkileyen faktörlerin neler olduğunun belirlenmesine yönelik bir araştırmanın tasarlanması, hiç şüphesiz bu alanda önemli bulgular elde etmemizi sağlayacaktır.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma İstanbul Aydın Üniversitesi Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (YUAM) iş birliği ve desteği ile gerçekleştirilmiştir. YUAM merkez müdürü Sayın Dr. Yılmaz Soysal'a desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Ada, Ş., & Dilekmen, M. (2005). Sınıf İçi Olası Sorunlar ve Alınacak Tedbirler (Kağızman İlçesi Örneği). *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(11), 1-18.
- Akar, H., Tantekin, F. E., Tor, D., & Şahin, İ. T. (2010). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ve Deneyimlerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 1305-3515.
- Akar, İ., & Kaya, Z. (2002). Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Etmenler. *Sınıf Yönetimi*, (Ed. Kaya, Z.) Pegem Yay., Ankara.
- Akbaşlı, S. (2010). Öğrenme ve Öğretme Sürecinin Yönetimi. C. Gülşen (Editör). *Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı, 61-100.
- Akın, A. G. U., & Koçak, R. (2007). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri ile İş Doyumları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 51(51), 353-370.
- Åkerlind, G. S. (2007). Constraints on Academics' Potential for Developing as a Teacher. *Studies in Higher Education*, 32(1), 21-37.
- Åkerlind, G. S. (2008). A Phenomenographic Approach to Developing Academics' Understanding of The Nature of Teaching and Learning. *Teaching in Higher Education*, 13(6), 633-644.
- Åkerlind, G. S. (2003). Growing and Developing as a University Teacher--Variation in Meaning. *Studies in Higher Education*, 28(4), 375-390.
- Aksoy, N. (2001). Sınıf Yönetimi ve Disiplin Modellerinin Dayandığı Temel Yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7(1), 9-20.
- Aksoy, N. (2003). Sınıf İçi Kurallar. E. Karip (Editör). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Aküzüm, C., & Gültekin, S. Ö. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Electronic Journal Of Education Sciences*, 6(12), 88-107.
- Aküzüm, C., & Altunhan, M. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Kaynaştırma Eğitimi Yeterliklerinin İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31).
- Ali, T. A. Ş. (2009). Evaluation of Teachers' Perceptions Related to High School Principals' Behaviors About Change Management. *Change*, 10(2).
- Al Şensoy, S., & Sağsöz, A. (2015). Öğrenci Başarısının Sınıfların Fiziksel Koşulları ile İlişkisi. *Journal Of Kırşehir Education Faculty*, 16(3).
- Argon, T., & Kıyıcı, C. (2012). İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 80-95.
- Ash, C., & Huebner, E. S. (2001). Environmental Events and Life Satisfaction Reports of Adolescents: A Test of Cognitive Mediation. *School Psychology International*, 22, 320 – 336.
- Aydın, A. (2004). *Sınıf Yönetimi*, Ankara, Tekaç Eylül Yayıncılık.
- Aydın, A. (1998). *Sınıf Yönetimi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Babaoğlu, E. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Kullandığı Sınıf Yönetim Modelleri. *Education Sciences*, 6(2), 1635-1650.
- Balci, A. (1993). *Etkili Okul*. Yavuz Dağıtım. Ankara.
- Baloğlu, N. (2001). *Etkili Sınıf Yönetimi*, Ankara: Baran Ofset.
- Baker, J. A., Clark, T. P., Maier, K. S., & Viger, S. (2008). The Differential Influence of Instructional Context on the Academic Engagement of Students with Behavior Problems. *Teaching and Teacher Education*, 24, 1876-1883.
- Bakhtin, M. M. (1986). Speech genres & other late essays (Çeviren: Caryl Emerson and Michael Holquist, Ed. and Vern W. McGee,). Austin: University of Texas Press.
- Bakhtin, M. M (1934). Discourse in the Novel. The Dialogic Imagination: Four Essays. Trans. Michael Holquist and Caryl Emerson. Austin: University of Texas.
- Barton, P. E. (2004). *One-Third of a Nation: Rising Dropout Rates and Declining Opportunities*. Princeton, NJ: Policy Information Center, Educational Testing Service.
- Başar, H. (2009). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başar, H. (2001). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Becker, H. J., and M. M. Riel. (2000). *Teacher Professional Engagement and Constructivist Compatible Computer Use*. Irvine, CA: University of California, Irvine and University of Minnesota, Center for Research on Information Technology and Organizations.
- Bolhuis*, S., & Voeten, M. J. (2004). Teachers' conceptions of student learning and own learning. *Teachers and teaching*, 10(1), 77-98.
- Brookhart, S. M. & Freeman, D. J., (1992). Characteristics of Entering Student Teachers. *Review of Educational Research*, 62(1), 37-60.
- Brophy, J. & Evertson, C. (1976). *Learning From Teaching: A Developmental Perspective*. Boston, MA: Allyn And Bacon.
- Booker, K. C. (2006). School Belonging and The African- American Adolescent: What Do We Know and Where Should We Go? *The High School Journal*, 89, 1-7.
- Burden, P. R. (2000). *Powerful Classroom Management Strategies: Motivating Students To Learn*. Corwin Press.
- Calik, M. (2011). How Did Creating Constructivist Learning Environment Influence Graduate Students' Views. *Energy Educ Sci Technol Part B*, 3, 1-13.

- Cangelosi, J. S. (2000). *Classroom Management Strategies: Gaining and Maintaining Students' Cooperation* (4th Ed.). New York, NY: John Wiley & Sons.
- Celep, C. (2002). İlköğretim Okullarında Öğrenme Kültürü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 8(3), 356-373.
- Ceylan, E. A., & Kılıç Mocan, D. (2017). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 215, 111-127.
- Charles, C. M. (1996). *Building Classroom Discipline* (5. Baskı) White Plains, NY: Longman Publishers.
- Cheng, Y. C. & Townsend, T. (2000). Educational Change and Development in the Asiapacific Region: Trends and Issues. In T. Townsend & Y. C. Cheng (Eds.), *Educational Change and Development in The Asia-Pacific Region: Challenges For The Future* (Pp. 317-344). Lisse, The Netherlands: Swets & Zeitlinger.
- Corbett, D., & Wilson, B. (2002). What Urban Students Say About Good Teaching. *Educational Leadership*, 60, 18–22.
- Cornelius-White, J. H., & Harbaugh, A. P. (2009). *Learner-Centered Instruction: Building Relationships For Student Success*. Sage Publications.
- Çağlar, Ç. (2009). *Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Sınıf Yönetimi* (Edt. M. Çelikten, 2. Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalık, T., Tabak, H., & Yavuz Tabak, B. (2019). Eğitim Sisteminde Sınıf Büyüklüğünün Planlama Açısından Değerlendirmesi: Ankara Örneği. *Gazi University Journal Of Gazi Educational Faculty (Gujgef)*, 39(3).
- Çalık, T. (2009). *Sınıf Yönetimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Çandar, H., & Şahin, A. E. (2013). Yapılandırmacı Yaklaşımın Sınıf Yönetimine Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 109-119.
- Çeliköz, N. (2006). Sınıf Ortamının Fiziksel Özellikleri ve Organizasyonu. *Sınıf Yönetimi*, 55-88.
- Çetin, B. (2013). Sınıfta İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Journal Of Kırşehir Education Faculty*, 14(1).
- Çiftçi, A. S. (2015). *İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Tartzları ve Demokratik Değerlere İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki* (Master's Thesis, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Çoban, A. (2015). Teachers' Reactions Towards Misbehavior in The Classroom. *Eğitim ve Bilim*, 40(180).
- Dabbagh, N., & Bannan-Ritland, B. (2005). *Online learning: Concepts, Strategies, and Applications*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Demirbolat, A. O. (2018). Sınıf yönetimi. *Ankara, Pegem Akademi*.
- Demirtaş, Z., & Kahveci, G. (2010). Öğrenci Algılarına Göre 4. Sınıf ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlikleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 18-29.
- Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159).
- Demirtaş, H. (2006). Yönetim Kuram ve Yaklaşımları Eğitiminin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Paradigmalarına Etkileri. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi (INASED)*, 1(1), 49-70.
- Diperna, J. C., & Elliott, S. N. (2002). Promoting Academic Enablers to Improve Student Achievement: An Introduction to The Mini-Series. *School Psychology Review*, 31(3), 293-297.
- Dilekmen, M., & Ada, Ş. (2005). Öğrenmede Güdülenme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 113-123.
- Dilekman, M. Başçı, Z. ve Bektaş, F. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 1-50.
- Downey, D., & Pribesh, S. (2004). When Race Matters: Teachers' Evaluations of Students' Classroom Behavior. *Sociology of Education*, 77(4), 267-282.
- Ekici, G. (2004). İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Profillerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 29(131).
- Ekici, G., & Kurt, H. (2014). Öğretmen Adaylarının Disiplin Öz-yeterlik Algılarının Sınıf Yönetimi Profillerine Göre Analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(4).
- Ekici, F. Y., Günhan, G., & Anılan, Ş. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (Ibad)*, 2(1), 48-58.
- Erişen, Y. (2017). *Sınıfta Öğretim Liderliği*. Pegem Atf İndeksi, 97-124.
- Erden, M. (2008). *Sınıf Yönetimi*, Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erden, M. (2001). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Ergün, E. & Usluel, Y. K. (2015). Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Öğrenci Bağlılık Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 20-33.
- Ercoşkun, M. H., & Ada, Ş. (2014). Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin Nicel Açidan İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 171-194.
- Erdoğan, İ. (2008). *Sınıf Yönetimi-Ders, Konferans, Panel ve Seminer Etkinliklerinde Başarının Yolları* (11. Baskı). İstanbul: Alfa Basın Yayım.
- Erdoğan, M., Kayır, Ç. G., Kaplan, H., Ünal, Ü. Ö. A., & Akbunar, Ş. (2005). 2005 Yılı ve Sonrasında Geliştirilen Öğretim Programları ile İlgili Öğretmen Görüşleri; 2005-2011 Yılları Arasında Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 171-196.
- Eryılmaz, A. (2015). Positive Psychology in The Class: The Effectiveness of a Teaching Method Based on Subjective Well-Being and Engagement Increasing Activities. *International Journal of Instruction*, 8(2), 17-32.
- Finn, J. D. (1989). Withdrawing From School. *Review of Educational Research*, 59, 117 – 142.
- Gelişli, Y. (2017). Sınıf Yönetiminde Aile ile İşbirliği. *Pegem Atf İndeksi*, 45-74.
- Ağaoğlu, E. (2002). Sınıf Yönetimiyle İlgili Genel Olgular, Kaya, Z. (Ed) *Sınıf Yönetimi*, (ss. 1-14) Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Gezgin, N. (2009). *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Sınıf Yönetimi Stratejileri* (Master's Thesis, Uludağ Üniversitesi).
- Güleç, S., & Alkış, S. (2004). Öğretmenlerin Sınıf Ortamında Kullandıkları Davranış Değiştirme Stratejileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 247-266.

- Güven, E. D., & Cevher, N. (2005). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(18), 71-92.
- Gülbahar, B., & Sivacı, S. Y. (2018). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri İle Sınıf Yönetimi Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 268-301.
- Godwin, K. E., Almeda, M. V., Seltman, H., Kai, S., Skerbetz, M. D., Baker, R. S., & Fisher, A. V. (2016). Off-Task Behavior in Elementary School Children. *Learning and Instruction*, 44, 128-143.
- Greenwood, C. R., Horton, B. T., & Utley, C. A. (2002). Academic Engagement: Current Perspectives on Research and Practice. *School Psychology Review*, 31(3), 328-349.
- Greenwood, C. R., Terry, B., Marquis, J., & Walker, D. (1994). Confirming a Performance-Based Instructional Model. *School Psychology Review*, 23, 625- 668.
- Gilberts, G. H. & Lignugariskraft, B. (1997). Classroom Management and Instruction Competencies for Preparing Elementary and Special Education Teachers. *Teaching and Teacher Education*, 13(6), 597-610.
- Grol, M., Koster, E.H.W., Bruyneel, L., & Raedt, R.D. (2014). Effects of Positive Mood on Attention Broadening for Self-Related Information. *Psychological Research*, 78, 566-573.
- Gopinathan, S. & Ho, W. K. (2000). Educational Change and Development in Singapore. In Townsend, T. & Cheng, Y.C. (2000) (Eds.), *Educational Change and Development in the Asia-Pacific Region: Challenges for the Future* (Pp. 163-184) Lisse, The Netherlands: Swets and Zeitlinger Publishers.
- Guskey, T. R. (1988). Teacher Efficacy, Self-Concept, and Attitudes Toward the Implementation of Instructional Innovation. *Teaching and Teacher Education*, 4, 63-69.
- Güner, N. (2011). Kaynaştırma Sınıflarında Çalışan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 691-708.
- Gündoğdu, H. (2007). *İlköğretim Okullarındaki Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Disiplinini Sağlamada Kullandıkları Yöntemlerin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Gündüz, Y., & Can, E. (2013). Öğrenci Görüşlerine Göre İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi İlkelerine Uyma Düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19(3), 419-446.
- Gürsel, M. (2011). *Sınıf Yönetimi* (Vol. 22). Eğitim Yayınevi.
- Güven, S., & Karslı, M. D. (2014). Sınıf Yönetiminin Etkililiğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Okul Müdürlerinin Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23), 1-24.
- Jimerson, S. R., Campos, E., & Greif, J. L. (2003). Toward an Understanding of Definitions and Measures of School Engagement and Related Terms. *California School Psychologist*, 8, 7- 27.
- Josephs, R., (1996), *Zaman Yönetimi*, Çeviren: Özlem Koşar, 2. Baskı, Epsilon Yayınları, İstanbul.
- Jussim, L., & Harber, K. D. (2005). Teacher Expectations and Self-Fulfilling Prophecies: Knows and Unknown, Resolved and Unresolved Controversies. *Personality and Social Psychology Review*. 9(2), 131-155.
- Karadağ, E., Deniz, S., Korkmaz, T., & Deniz, G. (2008). Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımı: Sınıf Öğretmenleri Görüşleri Kapsamında Bir Araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 383-402.
- Karakütük, K., & Tunç, B. (2004). Okul Büyüklüğü-Sınıf Büyüklüğü. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 9-22.
- Keleş, O., & Yaşar, M. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin tutum ve inançlarının incelenmesi. *Şakir Ç. (Ed.)*, 3, 376-384.
- Keleş, O. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışlara Karşı Kullandığı Stratejileri Belirleme Ölçeği Geçerlik Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1, 361-367.
- Kim, Y. H. (2000). Recent Changes and Developments in Korean School Education. In T. Townsend & Y. C. Cheng (Eds.), *Educational Change and Development in the Asia-Pacific Region: Challenges for the Future* (Pp. 83-106). Lisse, The Netherlands: Swets & Zeitlinger.
- Krause, K. L., Bochner, S., & Duchesne, S. (2003). *Educational Psychology for Learning and Teaching*. Australia: Thomson.
- Korkut, K., & Babaoğlan, E. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 146-156.
- Kunter, M., & Baumert, J. (2006). Linking TIMSS to Research on Learning and Instruction: A Re-Analysis of the German TIMSS and TIMSS Video Data. In S. J. Howie, & T. Plomp (Eds.), *Learning Mathematics and Science: Lessons Learned from TIMSS* (Pp. 335e351). Leiden: Routledge Falmer.
- Kushman, J.W., Sieber, C., & Heariold-Kinney, P. (2000). This Isn't the Place for Me: School Dropout. In D. Capuzzi & D.R. Gross (Eds.), *Youth at Risk: A Prevention Resource for Counselors, Teachers, And Parents* (3rd Ed., Pp. 471-507). Alexandria, VA: American Counseling Association.
- Küzüm, C., & Gültekin, S. Ö. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Electronic Journal Of Education Sciences*, 6(12), 88-107.
- Langdon, C. A. (1996). The Third Phi Delta Kappa Poll Of Teachers' Attitudes Toward The Public Schools, *Phi Delta Kappan*, 78(3), 244-250.
- Leach, J. T., & Scott, P. H. (2002). Designing and Evaluating Science Teaching Sequences: An Approach Drawing Upon the Concept of Learning Demand and a Social Constructivist Perspective on Learning. *Studies in Science Education*, 38, 115-142.
- Lewis, R. (1999). Teachers Coping with the Stress of Classroom Discipline, *Social Psychology of Education*, 3, 155-171.
- MacKenzie, R. A., (1989), *Zaman Tuzağı: Zamanı Nasıl Denetlersiniz?*, Çeviren: Yakut Güneri, Amacom İlgı Yayınları, İstanbul.
- Macbeath, J. (2007). Improving School Effectiveness: Retrospective and Prospective. In T. Townsend (Ed.), *International Handbook of School Effectiveness and Improvement* (Pp. 57-74). Dordrecht, Netherlands: Springer.
- Mandernach, B. J. (2015). Assessment of Student Engagement in Higher Education: A Synthesis of Literature and Assessment Tools. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 12(2), 1-14.

- Maskan, A. K. (2007). Preservice Science and Math Teachers' Difficulties in Disruptive Behavior And Class Management. *International Journal Of Educational Reform*, 16(4), 336-349.
- Mathews, S., McIntosh, K., Frank, J. L., & May, S. L. (2014). Critical Features Predicting Sustained Implementation of School-Wide Positive Behavioral Interventions and Supports. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 16(3), 168-178.
- Meirink, J. A., P. C. Meijer, N. Verloop, and T. C. M. Bergen. (2009). Understanding Teacher Learning in Secondary Education: The Relations of Teacher Activities to Changed Beliefs about Teaching and Learning. *Teaching and Teacher Education*, 25, 89–100.
- Mohandas, R., Meng, H. W., & Keeves, J. P. (2003). Evaluation and Accountability in Asian and Pacific Countries. In J. P. Keeves & R. Watanabe (Eds.), *International Handbook of Educational Research in the Asia-Pacific Region* (Pp. 107-122). The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Mortimer, E., & Scott, P. (2003). *Meaning Making in Secondary Science Classrooms*. Maidenhead, England: Open University Press.
- Mortimer, E. F., Scott, P., & El-Hani, C. N. (2012). The Heterogeneity of Discourse in Science Classrooms: The Conceptual Profile Approach. In *Second International Handbook of Science Education* (Pp. 231-246). Springer, Dordrecht.
- Murphy, P. K., Delli, L. A. M., & Edwards, M. N. (2004). The Good Teacher And Good Teaching: Comparing Beliefs Of Second-Grade Students, Preservice Teachers, And Inservice Teachers. *Journal Of Experimental Education*, 72, 69-92.
- Natriello, G. (1984). Problems in The Evaluation Of Students And Student From Secondary Schools. *Journal of Research And Development In Education*, 17, 14 – 24.
- Nur, İ. (2012). *Anaokullarında Örgüt İklimi ile Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Malatya İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ogelman, H. G., & Ersan, C. (2014). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Çocukların Akran İlişkileri Üzerindeki Etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 63-84.
- Ömine, Ö. Z. E. L., Bayındır, N., & Ali, Ö. Z. E. L. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Otoriteyi Sağlamada Gösterdikleri Tepkisel Davranışlar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 223-233.
- Özbay, Y. (2004). Kişisel Rehberlik (Personal Guidance). In G. Can, Ed., *Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (Pp. 107-136). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özbilen, F. M., Canbulat, T., & Soyulu, Y. (2017). Evaluation of the Attitudes of the Teachers towards School Bullying and Intraclass Undesired Student Behaviours. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 7(47).
- Özcan, M. (2012). Sınıf Başkanları Gözüyle Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 73-90.
- Özkılıç, R. & Korkmaz, N. H. (2004). Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Sınıfta Zaman Yönetimine İlişkin Davranışları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 281–293.
- Özdemir, M. Ç. (2017). Sınıf Yönetimi. *Pegem Atf İndeksi*, 1-324.
- Özdemir, İ. E. (2011). *Sınıf Yönetimi*. (Editör: Özdemir, M.Ç.). (2.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Özdemir, G. (2020). Öğretmen ve Yönetici Bakış Açısıyla Öğretmenlerin Sınıf Yönetim Becerisi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 336-349.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E., & Erkan, S. (2010). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul İklimine İlişkin Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 213-224.
- Özel, A., & Bayındır, N. (2008). *Yapılandırmacı Anlayışa Göre Sınıf Yönetimi*. Pegem Akademi.
- Özgan, H., & Tekin, A. (2011). Öğrencilerin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 421-434.
- Öztürk, F. Z., Niyazi, K. A. Y. A., & Durmaz, E. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin görev sürecinde yaşadıkları eğitimsel sorunlar ve çözüm önerileri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(03), 68-94.
- Öztürk, Y., & Gangal, M. (2016). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Disiplin, Sınıf Yönetimi ve İstenmeyen Davranışlar Hakkındaki İnançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 593-608.
- Paliç, G., & Keleş, E. (2011). Sınıf Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(2), 199-220.
- Parpucu, N., Yıldırım-Polat, A., & Akman, B. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İlişkiler ve İletişime Yönelik Görüşleri. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE)*, 14(4).
- Partin, T. C. M., Robertson, R. E., Maggin, D. M., Oliver, R. M., & Wehby, J. H. (2010). Using Teacher Praise and Opportunities to Respond to Promote Appropriate Student Behavior. *Preventing School Failure*, 54(3), 172–178.
- Passig, D. (2004). Future-Time-Span As A Cognitive Skill In Future Studies. *Futures Research Quarterly*, 19(4), 27-42.
- Pianta, R. C., La Paro, K. M., Payne, C., Cox, M. J., & Bradley, R. (2002). The Relation of Kindergarten Classroom Environment to Teacher, Family, and School Characteristics and Child Outcomes. *The Elementary School Journal*, 102, 225–238.
- Rajput, J. S. (2001). *Reforms in School Education in India. Plenary Speech Presented at the International Forum on Educational Reforms in the Asia-Pacific Region "Globalization, Localization, and Individualization for the Future"*, HKSAR, China.
- Reschly, A., & Christenson, S. L. (2006). Research Leading to a Predictive Model of Dropout and Completion among Students with Mild Disabilities and the Role of Student Engagement. *Remedial and Special Education*, 27, 276 – 292.
- Rogers, C. R., Lyon, H. C., & Tausch, R. (2013). *On Becoming an Effective Teacher: Person-Centered Teaching, Psychology, Philosophy, and Dialogues with Carl R. Rogers and Harold Lyon*. Routledge.
- Pefianco, E. C., Curtis, D., & Keeves, J. P. (2003). Learning Across the Adult Lifespan. In J. P. Keeves & R. Watanabe (Eds.), *International Handbook of Educational Research in the Asia-Pacific Region* (Pp. 305-320). The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

- Peterson, C. C. (2003). Lifespan Human Development. In J. P. Keeves & R. Watanabe (Eds.), *International Handbook Of Educational Research in the Asia-Pacific Region* (Pp. 379- 394). The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Romi, S., Lewis, R., & Katz, Y. (2009). Student Responsibility and Classroom Discipline in Australia, China and Israel. *Compare*, 39, 439-452.
- Sabancı, A. (2008). Sınıf Yönetiminin Temelleri. M. Çelikten (Ed.) *Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Sınıf Yönetimi* (27-56). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sadık, F. (2008). *Sınıf Yönetimi Teori ve Pratik Uygulamalar*, (Editör: Yiğit, B.). İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Sadık, F. (2002). İlköğretim 1. Aşama Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Gözlemledikleri Problem Davranışlar. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 1-23.
- Sahlberg, P. (2007). Education Policies for Raising Student Learning. *The Finnish Approach Journal of Education Policy*, 22(2), 147-171.
- Sezer, Ş. (2018). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Tutumlarının Öğrencilerin Gelişimi Üzerindeki Etkileri: Fenomenolojik Bir Çözümleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 534-549.
- Shapiro, E. S. (2011). *Academic Skills Problems: Direct Assessment and Intervention*. Guilford Press.
- Shechtman, Z., & Leichtenritt, J. (2004). Affective Teaching: A Method to Enhance Classroom Management. *European Journal of Teacher Education*, 27, 323-333.
- Skinner, E. A., Kindermann, T. A., & Furrer, C. J. (2009). A Motivational Perspective on Engagement and Disaffection: Conceptualization and Assessment of Children's Behavioral and Emotional Participation in Academic Activities in the Classroom. *Educational and Psychological Measurement*, 69(3), 493-525.
- Soysal, Y., & Radmard, S. (2018a). Sınıf Yönetimi Olgusunun Pedagoji, Otorite Tipleri ve Söyleysel Güç İlişkileri Bağlamında Yeniden Değerlendirilmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 2(2), 59-85.
- Soysal, Y., & S. Radmard, S. (2018b). Social Negotiations Of Meanings And Changes In The Beliefs Of Prospective Teachers: A Vygotskian Perspective, *Educational Studies*, 44(1), 57-80.
- Soysal, Y., & S. Radmard, S. (2017a). Sosyal Oluşturmacı Öğretimin Öğretmen Adaylarının Öğrenme ve Öğretmeye Yönelik İnançlarına ve Sınıf içi Uygulamalarına Etkisinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(4), 1505-1531.
- Soysal, Y., & S. Radmard, S. (2017b). An Exploration Of Turkish Teachers' Attributions To Barriers Faced Within Learner-Centred Teaching, *Educational Studies*, 43(2), 186-209.
- Süral, S. (2013). *İlköğretimde Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretme Stillerinin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Swift, C. (2010). Academic Engagement. *Quarterly Journal of Speech*, 96(4), 443-449.
- Şahin, E. (2002). Etkili Sınıf Yönetimi İçin Kurallar Oluşturmada Pozitif Disipline Dayalı Bazı Öneriler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 341-353.
- Şahin, I., & Altunay, U. (2011). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışları. *İlköğretim Online*, 10(3), 905-918.
- Şişman, M., & Turan, S. (Eds.). (2004). *Sınıf Yönetimi*. Asil Yayın Dağıtım.
- Şimşek, Y., & Altınkurt, Y. (2010). Genel Lise Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Çerçevesinde İletişim Özelliklerinin Belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6(1), 36-49.
- Tang, X., & Wu X. (2000). Educational Change and Development in the People's Republic Of China: Challenges for the Future. In T. Townsend & Y. C. Cheng (Eds.), *Educational Change and Development in the Asia-Pacific Region: Challenges For The Future* (Pp. 133- 162). Lisse, The Netherlands: Swets & Zeitlinger.
- Taş, A. U. (2016). *Ortaokul Öğrencilerinin doğal ve Yapay Çevre hakkındaki Zihinsel Modellerinin Araştırılması* (Master's Thesis, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Temli, Y., Sen, D., & Akar, H. (2011). A Study on Primary Classroom and Social Studies Teachers' Perceptions of Moral Education and Their Development and Learning. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 11(4), 2061-2067.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı:155-156.
- Tezcan, M. (1999). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Zirve Ofset.
- Tolunay, A. K. (2008). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışlara Karşı Kullandıkları Baş Etme Yöntemleri* (Master's Thesis, Uludağ Üniversitesi).
- Toprakçı, E. (2017). Sınıf Yönetimi. *Pegem Atf İndeksi*, 1-454.
- Topses, G. (2004). Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Toplumsal ve Psikolojik Etmenler ve Sorunlar-Sınıf Yönetimi (Editör Leyla Küçükahmet) Nobel Yay.
- Toran, M., & Akkuş, H. G. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi: KKTC örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 2041-2056.
- Turan, S. (2006). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Turan, S. (2004) Yönetimle İlgili Temel Teori ve Yaklaşımlar, Şişman, M. (Ed.) *Sınıf Yönetimi* (ss. 2-10). Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Turner, J. C., & Meyer, D. K. (2000). Studying and Understanding the Instructional Contexts of Classrooms: Using Our Past to Forge Our Future. *Educational Psychologist*, 35(2), 69-85.
- Türnüklü, A. (2000). Türk ve İngiliz İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf İçi Davranış Yönetim Stratejilerinin Karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(3), 449-466.
- Uğur, E. & Akın, A. (2015). Öğrenci Bağlılığı Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *SDU International Journal of Educational Studies*, 2(1), 53-59.
- Underwood, M. (1987). *Effective Class Management*, New York: Longman Inc.
- Uysal, H., Altun, S. A., & Akgün, E. (2010). The Strategies Preschool Teachers Use When Confronted with Children's Undesired Behaviors. *Elementary Education Online*, 9(3).
- Uysal, H., Altınkaynak, Ş. Ö., Taşkın, N., & Akman, B. (2018). Çocukların Ödül ve Ceza Algıları ile Öğretmenlerin Disiplin Hakkındaki Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (33), 1-12.
- Ülke, M. (2008). Okul-Öğretmen-Veli İletişimi, (Arı, R. Ve Deniz, E. Editörler) Sınıf Yönetimi. Ankara: Maya.

- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları Secondary School Teachers' Self-Efficacy Beliefs. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Üstün, A., Nural, E. ve Değer, Ş. (2005). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıfta Zaman Yönetimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Trabzon İli Örneği", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 47-66.
- Wolfgang, C. H. (2004). *Solving Discipline and Classroom Management Problems: Methods and Models for Today's Teachers*. Jossey-Bass, An Imprint of Wiley. 10475 Crosspoint Blvd, Indianapolis, IN 46256.
- Vatansever Bayraktar, H. (2015). Sınıf Yönetiminde Öğrenci Motivasyonu ve Motivasyonu Etkileyen Etmenler. *Turkish Studies*, 10(3), 1079-1100.
- Yalçinkaya, M., & Tonbul, Y. (2002). İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algı ve Gözlemler. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2), 1-10.
- Yalçinkaya, M. (2003). Sınıf İçi İstenmeyen Davranışları ve Yönetimine İlişkin Stratejiler. *Sınıf Yönetimi*. (Editör: Üre, Ö.): Konya. Mikro Yayınları.
- Yalçinkaya, M. (2005). Okul ve Sınıf Ortamı. *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, 79-104.
- Yaman, B. (2010). Pedagojik Formasyon Eğitimi Almamış Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Algıları/Aksaray İli Örneği. *Electronic Journal of Social Sciences*, 9(31).
- Yıldırım, M. C., & Dönmez, B. (2008). Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımı Uygulamalarının Sınıf Yönetimine Etkileri Üzerine Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 7(3).
- Yücel, C., Yalçın, M., & Bilgen, A. Y. (2009). Öğretmenlerin Öz-Yeterlikleri ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 221-235.
- Yüksel, A. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- EK-1 DERLENEN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ**
- Ada, S. (2000), Sınıf Yönetimini Etkileyen Faktörler. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 1-8.
- Adıgüzel A. & Culha A. *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Öğrencilerin Okula İlişkin Tutumuna Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, 2006.
- Adıgüzel, İ., İpek, C. (2016), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ve Tükenmişlik Düzeyleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(7), 247-273.
- Akan D. Şener N. Başar M. Şan B (2006), Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Okul Yönetici Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1),71-88.
- Akbaba, S. (2006), Eğitimde Motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, s.13.
- Akbayrak N. (2018), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Çocuklarla Olan İletişim ve Etkileşim Durumlarının Çocuk İhmalinde Değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, 19(3), 419-446.
- Akgün E., Yazar M., Dinçer Ç. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinliklerde Kullandıkları Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi*. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 2011.
- Akın, U., Koçak, R. (2007), Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri ile İş Doyumları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 51, 353-370.
- Akkaya Çelik, N. *İlköğretim Okullarında Görevli Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algıları (Denizli İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- Akman, B., Baydemir, G., & Akyol, T. (2011). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları Sorun Davranışlara İlişkin Düşünceleri. *E-Yeni Dünya Bilimleri Akademisi Dergisi*, 6(2), 1714-1731.
- Aksoy, N. (2001). Sınıf Yönetimi ve Disiplin Modellerinin Dayandığı Temel Yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 25, 9-20.
- Akto, A., Akto, S. (2017), Okul Öncesi Değerler Eğitiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler (Nitel bir araştırma). *E-Şarkiyat İlimi Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 1074-1095.
- Akyüzüm, C., & Altunhan, M. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Kaynaştırma Eğitimi Yeterliklerinin İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 779-802.
- Alatlı, R. *Özel ve Genel Eğitim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgileri ile Sınıf Yönetimine İlişkin Öz Yetkinliklerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, 2014.
- Alp, H. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarda Sosyal Uyum Problemlerinin Düzeltmesinde İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ve Oyun Etkinliklerinin Etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 51, 88-101.
- Altınkaynak-Özen, Ş., Uysal-Bayrak, H., Taşkın, N., & Akman, B. (2018). Çocukların Ödül ve Ceza Algıları ile Öğretmenlerin Disiplin Hakkındaki Görüşleri. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1-12.
- Altıntaş, M. E. (2016), Tepkisel ve Gelişimsel Sınıf Yönetimi Modellerinin Ahlak Eğitimiyle İlişkisi. *Bilimname*, 1, 207-221.
- Arslan, B. *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yeterliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi. 2016.
- Aslan Argün H. Eriş H. M. (2013) Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetimde Kullandıkları Güç Türleri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.17(2), 207-220.
- Ata, S. *Okul Öncesi Öğretmenlerde Bağlanma ve Sınıf Yönetimi Profillerinin Anne Bağlanması ve Çocuk Yetiştirme Tutumlarıyla İlişkilerinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, 2014.
- Ata, S., & Akman, B. (2016). Bağlanma Boyutları, Sınıf Yönetimi Profilleri ve Öğretmen-Aile Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 820-837.
- Atasoy M. Altun M. (2018), Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Bazı Örnek Olaylar. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2).
- Ataş, M., Taşkaya, S. M. (2018), Sınıf yönetimi Ders Kitaplarında Yer Alan Sınıf Yerleşim Düzenlerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Atıcı M. (2001), Yüksek Yetkinlik Düzeyine Sahip Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi*, 28, 483-498.
- Avcı, F. (2019), Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Mülteci Öğrencilerin Sınıf Ortamında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Dil Öğretimi ve Eğitim Araştırması*, 2(1), 57-80.

- Ayar A.R. Arslan R. (2008), İlköğretim Kullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin "Sınıf Yönetimi" Performansının Araştırılması. *Kastamonu eğitim dergisi*,16(2), 335-344.
- Aydın A. Selvitopu A. Kaya M. (2017), Sınıf Yönetimi Alanındaki Lisans Üstü Tezlerin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1),41-56.
- Aydın D. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Öğretmenlik Stillerinin Öğretmenlik Stilleri Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, 2017.
- Aydın T, *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaratıcı Düşünme Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale on Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- Aydın-Şengül, Ö., Yılmaz, Z., N., & Ertürk-Kara, H., G. (2018). Okul Öncesi Eğitiminde Sınıf Yönetimi Alanında Yapılan Çalışmaların İncelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(12), 359-370.
- Aydoğdu A. *Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, 2015.
- Babaoğlan E. Korkut K (2010), Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnançları ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilgisi Fakültesi Dergisi*, 11, 1-19.
- Babaoğlan, E., & Yıldırım, C. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Kullandığı Sınıf Yönetim Modelleri. *E-Yeni Dünya Bilimleri Akademisi Dergisi*, 6(2), 1635-1650.
- Baburşah, D. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Eğilimlerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, 2017.
- Baş, Z., & Şimay, H. (2013). Okul Öncesi Kurumlarında Karşılaşılan Problem Davranışlar ve Öğretmenlerin Baş Etme Yolları. *Eğitim Dergisi*, 38.
- Başaran, S., Gökmen, B., & Akdağ, B. (2014). Okul Öncesi Öğrencilerinin Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 197-223.
- Bayraktar, H. (2015), Sınıf Yönetiminde Öğrenci Motivasyonu ve Motivasyonu Etkileyen Etmenler. *Turkish Studies*, 1079-1100.
- Beler, Y. *Farklılaştırılmış Öğretim Ortamının Sınıf Yönetimine ve Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- Bilgin. H. (2019) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Rehberlik Yeterlilikleri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 3(2).
- Bilir, A. (2014), Sınıf Yönetiminde Başarının Aracı: Önlemsel Model. *CIU Cyprus International University Folklor/Edebiyat*, 20, 78.
- Boyacı, A., (2011), Erasmus Değişim Programı Öğrencilerinin Geldikleri ve Türkiye'de Öğrenim Gördükleri Üniversitedeki Sınıf Yönetimine İlişkin Karşılaştırmalı Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 36, 159.
- Bulut Pedük, Ş. (2015), Çocukların Hak Ettiği Eğitimi Almalarında Onların Gelişim Haklarını Bilen ve Dikkate Alan Okul Öncesi Öğretmenleri Olabilmek. *Milli Eğitim Dergisi*, 206, 97-105.
- Büyüktaşkapu, S., Soydan, S., Alakoç Pırpır, D., Öztürk Samur, A., Angın, D., E. (2018), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri ve Disiplin Anlayışlarını Etkileyen Etmenler. *Avrasya Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 73, 149-172.
- Can, E., & Baksi, O. (2014). Öğrencilerin Sınıf İçi Tutum ve Davranışlarının Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Başarısına Etkisi. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), 86-101.
- Can, E., Arslan, B (2018), Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yeterliliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 195-219.
- Can, E., & Günaydın, M. (2019) Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları: Sınıf Yönetimine Yansımaları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*,8(4).
- Canpolat, S. *Öğretmenlerde Yaşanan Tükenmişlik Sendromunun Sınıf Yönetimi Sorunlarını Çözme Becerisine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2004.
- Ceylan, E., A., Kılıç Mocan, D. (2015), Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim*, 215, 111-127.
- Ceylan, R., Bıçakçı, M. Y., Aral, N., & Gürsoy, F. (2012). Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Çalışan Öğretmenlerin Problem Çözme. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 85-98.
- Çakmak, M., Kayabaşı, Y., Ercan, L (2008), Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Stratejilerine Yönelik Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 53-64.
- Çandar, H., Şahin, A. H. (2013), Yapılandırmacı Yaklaşımın Sınıf Yönetimine Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 109-119.
- Çelik, O. *İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin Öz Yeterlilikleri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, 2019.
- Çelik, O., Çelik, A., Uluer A. (2016), İlköğretim Okullarında Fiziksel Olarak Sınıf Ortamı ve Sınıf Düzenine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 97-404.
- Çevik Karatekin K. N. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin İletişim Becerilerinin ve Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsü, 2018.
- Çifçili, V. (2009). Sınıf İçi Disiplinde Otorite. *Hayef Journal of Education*, 91-103.
- Çiftçi, A. S., *İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Tarzları ve Demokratik Değerlere İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, 2015.
- Çoban, F. *Koy Enstitüsü Mezunu Öğretmenlerin Köy Enstitüsündeki Öğretmen Algıları ve Sınıf Yönetimi Anlayışı*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, 2010.
- Çubukçu, Z., & Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 44, 123-142.
- Dal, M., Akan, D (2016), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarıyla Baş Etmede Kullandıkları Sınıf Yönetimi Stratejileri. *Journal of Human Sciences*.
- Demir, Ö., Çamlı, Ö. (2011), Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Uygulama Okullarında Karşılaşılan Sorunların Sınıf ve Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Görüşleri Çerçevesinde İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 117-139.
- Demir, T. *Okulöncesi Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik Algılarının ve Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Çocuk – Öğretmen İlişkileri Üzerindeki Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.

- Demir, T., Şahin & Ası, D. (2018). Sınıf Yönetimi Stratejileri, Öz-Yeterlik Algısı ve Çocuk – Öğretmen Etkileşimleri Arasındaki İlişkiler. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 4(2), 69-86.
- Demirtaş Z. Kahveci G. (2010), Öğrencilerin Algılarına Göre 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 18-29.
- Demirtaş, H. (2006), Yönetim Kuram ve Yaklaşımları Eğitiminin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Paradigmalarına Etkileri. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 49-70.
- Denizel Güven, E., & Cevher, N. (2005). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 18.
- Denkdemir, E. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Hakkında Görüşleri ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, 2007.
- Dereli, E. (2016), Öğretmen-Çocuk İlişkinin Çocukların Sosyal Yetkinlik-Davranışları, Sosyal Problem Çözme Becerilerini Yordaması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 70-87.
- Derman, M., T., & Başal, H., A. (2013). Okulöncesi Çocuklarında Gözlenen Davranış Problemleri ile Ailelerinin Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişki. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 115-144.
- Dikici-Sığırtaç, A., Gülsüm-Hoş, G., & Abbak, B., S. (2011). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitiminde Yaşanan Sorunlara Yönelik Kullandıkları Çözüm Yolları ve Önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(4), 205-223.
- Diñçer, Ç., Akgün, E. (2015). Okul Öncesi Öğretmenleri için Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40 (177), 187-201.
- Doğan, S., Uğurlu, C., T., & Karakaş, H. (2014). Etkili Sınıf Yönetimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4), 1097-1119.
- Dönmez, Ö., Aşantoğrul, S., Karasulu, M., & Bal, E. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışlara Karşı Kullandığı Stratejilerin İncelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 75-97.
- Durmaz, E. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Kullandıkları stratejiler ve Uygunluk Durumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2017.
- Durmuşoğlu, N., Erbay, F. (2013), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Konuşma, Dinleme ve Empati Becerilerinin Çocuk Sevme Davranışı Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 159-174.
- Durmuşoğlu-Saltalı, Neslihan, Arslan, Emel. "Okul Öncesi Öğretmenlerin Sınıflarında Koydukları Kurallar ve Uygulayışları", III. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi, 12-15 Eylül 2012. Adana.
- Durukan, H., Bayındır, A. (2017), Okul Öncesi Eğitim Yöneticilerinin İletişim Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Eğitimde Teori ve Uygulama Dergisi*, 13(4), 778-787.
- Ekici G. (2008), Sınıf Yönetimi Dersinin Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimine Yönelik Tutum ve İnanç Kazanma Düzeyine Etkisi. *Ç.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 167-182.
- Ekici G. Aluçdibi F. Öztürk N. (2012), Biyoloji Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Profillerinin Cinsiyet ve Kıdem Değişkenleri Açısından İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü dergisi*, 8.
- Ekici R. Ekici A. (2014), Sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışlarının ilköğretim ve ortaokullarda karşılaştırmalı incelenmesi. *EKEV akademi dergisi*, 18(59), 107.
- Engin K. Nuri B. Duygu C. (2009), Sorumluluğa Dayalı Sınıf Yönetimi Yaklaşımı ile Mesleki Benlik Saygısı Arasındaki İlişki: Sınıf Öğretmenleri Örneğinde Bir Araştırma. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Akademik İndeksi*, 182.
- Erataş, E. (2011). Okul Öncesi Çocuklarında Davranış Problemleri, *E-Yeni Dünya Bilimleri Akademisi Dergisi*, 6(3), 2348-2362.
- Ercoşkun M.H. Ada Ş. (2014), Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmeninin Yeni Rollerinin Nicel Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 60-79.
- Ercoşkun M.H. Ada Ş. (2013), Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin Nitel Açısından İncelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2).
- Erdoğan, M., Kurşun, E., Tan Şişman, G., Saltan, F., Gök, A., Yıldız, İ. (2010), Sınıf Yönetimi ve Sınıf İçi Disiplin Problemleri, Nedenleri ve Çözüm Önerileri Üzerine Nitel Bir Araştırma: Bilişim Teknolojileri Dersi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2).
- Erkan, Z. N., *İlköğretimde Görevli Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki İstanbul İli Anadolu Yakası Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, 2009.
- Erol, E. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Yeterlilikleri (Manisa İli Sarıgöl, Alaşehir İlçeleri örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, 2014.
- Erol, O., Özyayın, B., Koç, M. (2010), Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Olaylar, Öğretmen Tepkileri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri: Unutulmayan Sınıf Anılarının Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Eğitim Teknolojileri Ana Bilim Dalı Dergisi*, 16(1), 25-47.
- Gangal, M. *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Sınıfta İstenmeyen Davranışlarla Başa Çıkma Yönelik Uygulamaları ve Sınıf Yönetimi Stratejileri Hakkındaki İnançlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.
- Gangal, M., & Öztürk, Y. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıflarında İstenmeyen Davranışlar ve Başa Çıkma Yolları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(3), 1100-1118.
- Gezgin, N. *Okulöncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Sınıf Yönetimi Stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Girmen, P., Anılan, H., Şentürk, İ., Öztürk, A. (2006), Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Gösterdikleri Tepkiler. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15.
- Gökalp, M (2017). Sınıf Yönetimi Uygulamalarında Değişim ve Yeni Paradigmalar. *Disiplinler Arası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 43-50.

- Göktaş, İ., Ogelman, H., G. (2016), Okul Öncesi Eğitimde Öğretmen-Öğrenci İlişkinin Öğrencilerin Okula Uyum Düzeyleri Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin İncelenmesi. Uluslararası Avrasya Eğitim Kongresi, 30-42.
- Gözcü Yaprak G. *Okul Öncesi Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Tutum ve İnançları ile Empati Eğitim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- Gözübüyük, Neslihan. *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Davranış Sorunlarının Anne-Baba Tutumu ve Öz-Kontrol ile İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, 2015.
- Güder Yağan, S. & Albay, E. (2018) Güner, E. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıflarında Karşılaştıkları Davranış Problemleri ve Kullandıkları Stratejiler. *İlköğretim Online*, 17(1).
- Gülây Ogelman, H., & Ersan, C. (2014). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Çocukların Akran İlişkileri Üzerindeki Etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2).
- Gülbahar, B., Sivacı, S., Y. (2018), Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 268-301.
- Güleç, S., Alkış, S (2003), Öğretmenlerin Sınıf Ortamında Kullandıkları Davranış Değiştirme Stratejileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 247-266.
- Güler E. *Liselerde Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Tez, 2005.
- Günaydın, M. *Çocuk Oyunlarında Yer Alan Değer Unsurlarının Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, 2019.
- Gündüz Y. Bozkuş K. (2016), *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi İlkelerine Uyuma Düzeyleri*. Milli Eğitim, 2009.
- Gündüz Y. Can E. (2013), Öğrenci Görüşlerine Göre ilköğretim ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi ilkelerine Uyuma Düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(3), 419-446.
- Gündüz, C. *Sınıf Yönetimi İçin Bir Sosyal Ağ Uygulaması Geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- Güner N. *Kaynaştırma Uygulamaları Yapılan Sınıflarda Çalışan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri ile Önleyici Sınıf Yönetimi Eğitim Programının Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine Etkilerinin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2010.
- Gür Şimşek I. (1999). Etkin Sınıf Yönetimi İçin Etkili İletişim Becerileri. Dokuz Eylül Üniversitesi *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Güven S. Akdağ M. (2002), İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi*, 29, 69-80.
- Güven, S., Karlı, M. (2014), Sınıf Yönetiminin Etkiliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Okul Müdürlerinin Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-24.
- Güven, S., Özçelik, Ç., Özkan, Z. (2017), Okul Yöneticilerinin Göreve Yeni Başlayan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimini Gerçekleştirebilme Düzeylerine İlişkin Görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 618-634.
- Güvenç E. (2012), Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Biçimleri ve Denetim Odakları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33.
- Güven-Denizel, E., & Cevher, N., F. (2005). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 1-22.
- Hacıömeroğlu, N. Sınıf Yöntemini Olumsuz Olarak Etkileyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, *Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2015.
- Hoş, G. (2019). Farklı Kültürel Altyapıdan Gelen Ailelerle Çalışmada Okul Öncesi Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlara Yönelik Kullandıkları Çözüm Yolları. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 94-116.
- İlgar, Ş. (2004), Motivasyon Aktiviteleri ve Öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 211-222.
- İşık Mirza M. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Çalışması: Bir Meta Analiz Çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- İkiz, F., E., Mete-Otlu, B., Ekinci, V., D. (2016). Erken Çocukluk Döneminde Görülen Problem Davranışlar: Öğretmenlerin Değerlendirmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 216-229.
- İlçi Küsmüş G. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Mesleki Profesyonellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, 2018.
- İlgar, L. (2014), Özel Okul Devlet Okulunda Görev Yapmış Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Farklılıklara İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Çalışma. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 259-285.
- İlgar, L., *İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri Üzerine Bir Çalışma*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2007.
- Kahraman, P., Şen, T., Alataş, S., Tütüncü, B. (2018), Okul Öncesi Dönemde Okula Uyum Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(2), 681-701.
- Kalaycı, N. *Yapılandırmacı Yaklaşımın Sınıf Yönetimi ve Öğrenme Sürecine Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.
- Kale, M., Baburşa, D. (2017), Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 75-88.
- Kaplan, Zehra. *Okul Öncesi Öğretmenleri Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2018.
- Kapusuzoğlu, Ş. (2006). Okul Öncesi Sınıf Yönetimi Uygulamalarıyla Aile Tutumunun Çocuğun Gelişim Özelliklerine Etkisinin Değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, (13).
- Karaçalı, A. (2006) Sınıf Yönetimini Etkileyen Fiziksel Değişkenlerin Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 145-155.
- Karadeniz Akdoğan, Kader. *36-72 Aylık Çocukların Sınıf Ortamındaki İstenmeyen Davranışlarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 2017.

- Karakelle, S. (2005), Öğretmenlerin Etkili Öğretmen Tanımlarının Etkili Öğretmenlik Boyutlarına Göre İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 1-10.
- Karaman, S. Z. *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri ile Mesleki Profesyonellikleri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2016.
- Karasu, İ., F. *Performans Geri Bildirimin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Önleyici Sınıf Yöntemi Stratejileri ile Özel Gereksinimli Çocuk Çıktıları Üzerindeki Etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2017.
- Kardaş, M., N., Uca, N., *Aktif Öğrenme Yönteminin Kullanıldığı Çalışmaların Öğrenci Başarısı, Tutumu ve Görüşleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2016.
- Kayan, M. F., Kozkoğlu, İ. (2017), Sınıf Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarını Yordama Gücü. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 72-103.
- Keleş, O. (2015), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışlara Karşı Kullandığı Stratejileri Belirleme Ölçeği Geçerlik Güvenirlik Çalışması*, Uluslararası Katımlı III. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi "Erken Müdahale", 11-13 Mayıs 2015, Ankara.
- Keleş, O. *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Tutum ve İnançlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2013.
- Kendirici, M. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Kesicioğlu, O., S., & Alisinanoğlu, F. (2010). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Davranış Sorunlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Giresun İli Örneği). *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 3(1), 93-110.
- Kılınç, F., E., Karayel, F., Koyuncu M. (2018), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Farklı Eğitim Yaklaşımlarını Bilme Durumlarının İncelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 194-212.
- Kırbaç, M. *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışı ile Öğrencilerin Okul Bağlılığı Okul Direnci ve Akademik Başarısı Arasındaki İlişkilerin Analizi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2019.
- Kiraz, A., Omağ, K. (2013), Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Tekniklerine İlişkin Öğrenci Algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 198-211.
- Koçoğlu A. M. *İlkokullardaki Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, 2015.
- Kohen, L. *Etkili Sınıf Yönetimi İçin Uygun Sınıf Ortamının Yaratılmasında Öğrenci ve Öğretmen Beklentileri- İstanbul'daki Üniversitelerden Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, 2006.
- Korkut, K., Babaoğlu, E. (2010), Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 147-156.
- Kök, M., Koçyiğit, S., Tuğluk, M., Bay, E. (2008), Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görülen Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 82-93.
- Köyceğiz, M., & Özbey, S. (2019), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Motivasyon Düzeylerinin Problem Çözme Becerileri ve Öğretmenlerine İlişkin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Uluslararası Geleceğin Eğitimine Bakış Konferansı, 2-4 Mayıs 2019, Girne.
- Kuruöz, M., *Öğretmenlerin Kullandıkları Sınıf Yönetim Stratejileri ile Kişilik Tipleri*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi. 2008.
- Küçük Doğaroğlu, T., & Bapoğlu-Dümenci, S., S., *Sınıflarında Kaynaştırma Öğrencisi Bulunan Okul Öncesi Öğretmenlerin Kaynaştırma Eğitimi ve Erken Müdahale*, Uluslararası Katımlı III. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi, 12 Mayıs 2015, Ankara.
- Meral Orhan, *Okul Öncesi Kaynaştırma Öğrencileriyle Normal Gelişim Gösteren Öğrencilerin Sosyal Beceri ve Problem Davranışlarının Düzeyi ile Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2010.
- Murat, M., Aslantaş, H. İ., Özgan, H. (2006), Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi Eğitim-Öğretim Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 263-278.
- Nur, İ. *Anaokullarında Örgüt İklimi ile Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Malatya İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2012.
- Ocak Karabay, Ş., & Şahin Ası, D. (2019). Okul Öncesi Öğretmenleri Sınıftaki Farklı Durumlarla Nasıl Başa Çıkıyorlar? Öğretmen Bildirimlerine Dayalı Bir Çalışma. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 87- 108.
- Ocakçı, B., Samancı, O. (2019), Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri ve Sınıf Yönetimi ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 604-620.
- Ocak-Karabay, Ş., & Şahin-Ası, D. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıfta Uyguladıkları Kurallar ve Çocukların Kurallara Yönelik Farkındalık Düzeyleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 69-86.
- Ogelman, H., G., Seçer, Z., Gündoğan, A., Bademci, D. (2015), 68-72 Aylık Okul Öncesine ve İlkokula Devam Eden Çocukların Okula Uyum ve Öğretmenleriyle İlişkilerinin Karşılaştırılması. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 1-17.
- Okçu, V., & Epçaçan, C. (2013). Sınıf Yönetiminin Boyutlarına İlişkin İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlik Düzeylerinin Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 200.
- Omelgan, G., H., Körükçü, Ö., Ersan, C. (2015), Anne ve Öğretmen ile Olan İlişkilerin Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Akran İlişkilerini Yordayıcı Etkisinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1, 179-206.
- Öngören-Özdemir, S., & Tepeli, K. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Saldırgan Davranışlarla Baş Etme Stratejilerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 51-70.
- Özay Köse, E. (2014), Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Yönelik Öğrenci ve Öğretmen-Öğretim Elemanı Tutumları (Erzurum Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-17.

- Özbey, S., & Alisinanoğlu, F. (2009). Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60–72 Aylık Çocukların Problem Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 294-513.
- Özbey, S., Aktemur Gürler, S. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Motivasyon Düzeyleri ile Sosyal Becerileri ve Problem Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(1), 587-602.
- Özbilen, F., M., Canbulat, T., Soylu, Y. (2016), Okul Zorbalığı ve Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlara İlişkin Öğretmen Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 7(57), 1-15.
- Özcan, M. (2012), Sınıf Başkanları Gözüyle Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*.
- Özçelik F. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkisi*. Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü, 2019.
- Özdemir A. *Sınıf Yönetim Etkililiği Modeline Göre Okul Yöneticilerinin Görüşleri*. Yüksek Lisan Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, 2019.
- Özder E. *Sınıf Yönetimi Alanında Yapılan Lisans Üstü Tezlerin Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Recep Tayyip Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Özen, A., Ergenekon, Y., Kürkcüoğlu B., Ü., Genç, D. (2013), Kaynaştırma Öğrencisi Olan Okulöncesi Öğretmenlerinin Sınıflarında Yaptıkları Öğretim Uygulamalarının Belirlenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 153-166.
- Özer, F. *Aday Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yeterliliklerine İlişkin Algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.
- Özgan, H., Yılmaz, S. (2009), Müfettişlerin, Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Eksiklikleri Hakkındaki Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 57-65.
- Özgan, H., Yiğit, C., Aydın, Z., Cengiz, M., (2011), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Algılarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 617-635.
- Özhüser Emin H. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşlerin Belirlenmesi (Çanakkale Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale on sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri enstitüsü, 2019.
- Özpolat V. Bayındır N. (2007), Yeni Müfredatla Birlikte Değişen Sınıf Yönetiminin Öğretmen Davranışlarına Yansımaları. *Dumlupınar Üniversitesi dergisi*, 124.
- Öztürk H. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerileri ile İstenmeyen Davranışlara Karşı Kullandıkları Stratejilerin Karşılaştırılması*, Yüksek lisans tezi, İstanbul Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- Öztürk, Y., & Gangal, M. (2014). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Disiplin, Sınıf Yönetimi ve İstenmeyen Davranışlar Hakkındaki İnançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3).
- Öztürk.Y. Gangal, M. Beşken Ergişi, M. (2014) Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimlerinin Sınıf Yönetimi ve Stratejileri Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 16(1).
- Paliç G., Keleş E (2011), Sınıf Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 199-220.
- Parpubu, N. Yıldırım Polat, A., & Akman, B. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İlişkiler ve İletişime Yönelik Görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 14(4), 417-433.
- Pekince, D. *Değerlere Dayalı Sınıf Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- Sadık, F., & Doğanay, A. (2007). Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlarla İlgili Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 539-560.
- Sadık, F., Aslan, S. (2015), İlkokul Sınıf Öğretmenlerinin Disiplin Problemleri ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi, *Eğitim Bilimleri Bölümü Dergisi*, 115-138.
- Sağır, M., Arslan, Z. (2017), Okul Öncesi Öğretmenlerinin 2013 Okul Öncesi Eğitim Programını Uygulamada Karşılaştıkları Sorunların Düzeyi. *Bilimsel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 64-84.
- Sakin, A. *Okul Öncesi Öğretmenlerin Mesleki Etik Davranışlar Hakkındaki Görüşleri ile Ahlaki Yargı Düzeyleri ve Öğretmenlik Tutumlarının İncelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, 2007.
- Sarpkaya, P. (2007), Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilere Göre Resmi Liselerdeki Öğrenci Disiplin Sorunlarının Nedenleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s.22.
- Seçer, Z., Çeliköz, N., & Kayılı, G. (2010), Okul Öncesi Öğretmenliği Okul Uygulamalarında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 128-152.
- Semerci D. Uyanık –Balat G. (2015), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri, Öz Yeterlilik Algıları ve Mesleki Motivasyonları Arasındaki İlginin İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, 19(3), 494-519.
- Semirci, D., Uyanık Balat, G. (2018), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ve Öz Yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 494-519.
- Sesli, S., & Bozgeyikli, H. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri ile Disiplin Anlayışlarının İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 82-111.
- Sezer F. Aktan S. Tezci E. Erdener M. A. (2017), Öğretmenlerin Yaşam Stilleri ve Sınıf Yönetimi Profillerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi*, 12(33), 167-184.
- Sezer, Ş., (2018), Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Tutumlarının Öğrencilerin Gelişimi Üzerindeki Etkileri: Fenomenolojik Bir Çözümleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 534-549.
- Siyez, D. M. (2009), Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Algıları ve Tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 25.
- Soysal, Y., Radmard, S. (2018), Sınıf Yönetimi Olgusunun Pedagoji, Otorite Tipleri ve Söyleysel Güç İlişkileri Bağlamında Yeniden Değerlendirilmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 59-85.
- Süral, S. *İlköğretimde Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretme Stilleri, Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki*. Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, 2013.

- Şaduman, K. (2006), Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Sınıf Yönetimi Uygulamalarının 360° Performans Geri Bildirim Süreci Yoluyla Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 433-459.
- Şahbaz, Ü., Yörük, M., & Özcan, O. (2015). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Disiplin Anlayışları ile İç-Dış Denetim Odakları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 64-74.
- Şahin Sak İ. (2015), Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi ile İlgili Öz Yeterlilik İnançları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29,101-120.
- Şahin Sak, İ., T., Sak, R., & Tuncer, N. (2013). Sınıfın Fiziksel Özelliklerinin Öğretim Süreci ve Davranış Yönetimi Üzerindeki Etkisi: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Algıları. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 2(4), 38-46.
- Şahin Sığırtmaç, Ş. *Öğretmen ve Maarif Müfettişi Görüşlerine Göre Sınıf Yönetimi Yeterlik Algılarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
- Şahin Taşkın, Ç. (2013), Sınıf Yönetimi: Öğretmen Adaylarının Deneyimleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(29), 147-162.
- Şahin, E. (2002). Etkili Sınıf Yönetimi İçin Kurallar Oluşturmada Pozitif Disipline Dayalı Bazı Öneriler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 341-353.
- Şahin, M., Adıgüzzelli, Y. (2015), Sınıf Yönetimi Sürecinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Türk Dilleri Dergisi*, 10(3), 799-816.
- Şara, P. Karadedeli, İ.& Hasanoğlu, G. (2016). Sınıf Yönetimi Alanında Ulakbilim’de Taranan Makalelerin İncelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,6 (2).
- Şentürk H. (2006), Öğretmen Adaylarının Uygulama Liselerindeki Rehber Öğretmenlerin Kullandıkları Sınıf Yönetimi Modellerine İlişkin Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 48,585-603.
- Şentürk, H. (2007), Uygulama Liselerindeki Rehber Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 7-16.
- Şentürk, H., Oral, B. (2008), Türkiye’de Sınıf Yönetimi ile İlgili Yapılan Bazı Araştırmaların Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 001-026.
- Şimşek E., (2012), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Stratejilerine Yönelik Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,16(3), 211-230.
- Şimşek Y, Altınkurt Y. (2010) Genel Lise Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Çerçevesinde İletişim Özelliklerinin Belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6(1),36-49.
- Taflan, A. *Öğretmen Görüşleri ve Öğrenci Algısıyla Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Tekin E. Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bunlarla Başa Çıkma Yöntemleri ile Kişilik Tiplerinin Karşılaştırılması. Yüksek lisans tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2019.
- Tekin, G., *Anaokullarında Örgüt İklimi ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, 2012.
- Teyfur, M. (2011), Sınıf Öğretmenlerinin Uyguladığı Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Sınıf Yönetimi Uygulamalarına Etkisinin Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 139-164.
- Tezcan H. Demir Z. (2006), Lise Kimya Öğretmenlerinin Sınıf Disiplini Hakkındaki Görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*,1,101-112.
- Tomris, G. *Problem Davranışları Önlemede Başarıya İlk Adım Erken Eğitim Programı Anaokulu Versiyonuna Yönelik Öğretmen, Veli ve Rehberlerin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2012.
- Topçu, E., Nazlı, S. (2018), Veli Oryantasyon Programının Okul Öncesi Öğrencilerinin Okula Uyumuna Etkisi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 1(1), 1-20.
- Toprak, Z., & Güneş, C. (2019). Okul Öncesi Eğitimde Sınıf Mevcudunun Etkinliklere Etkisi Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(4), 274-286.
- Toran, M., & Gençgel-Akkuş, H. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi: KKTC Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 2041-2054.
- Toytok, E., H (2013), Öğretmenlerin Duyusal Zekâ Yeterliklerini Sınıf Yönetimi Sürecinde Kullanma Düzeyleri: Sakarya İli Örneği. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 1 (1), 27-43.
- Tuna. S. *Öğretmenlik Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlilik ve Sınıf Yönetimi İnançlarına Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, 2012.
- Tunca Ö. *Duyusal Zekâ Düzeylerinin Sınıf Yönetimi Becerisine Etkisi ve Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi, İstanbul üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü, 2010.
- Türnüklü, A. (2000), Türk ve İngiliz İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf içi Davranış Stratejilerinin Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Dergisi*, 249-266.
- Urfalıoğlu M. *Ortaokullarda Sınıf Yönetiminde Sosyal Ağ Uygulaması*. Yüksek lisans tezi, Afyon Koca Tepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2015.
- Uyanık Balat, G. Bilgin, H., & Ünsal, F.Ö(2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Tutumları ve Sınıf Yönetimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 114-126.
- Uysal, H., Akbaba Altun, S., & Akgün, E. (2010). Okulöncesi Öğretmenlerinin Çocukların İstenmeyen Davranışları Karşısında Uyguladıkları Stratejiler. *İlköğretim Online*, 9(3), 971-979.
- Uysal, H., Aydos, E., H., & Akman, B. (2016). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sınıfa Uyumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 617-645.
- Vakkas Yalçın, *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okula Uyum Süreci ile Ebeveynlerinin Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2016.
- Varoğlu, G. *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışları ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, 2014.
- Vatansever Bayraktar, H. (2015), Sınıf Yönetiminde Öğrenci Motivasyonu ve Motivasyonu Etkileyen Etmenler. *Türk Etütleri Dergisi*, 10(3), 1079-1100.
- Yalçıntaş Sezgin, E. Ulus, L., & Aksoy, A.B (2019). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Erken Okur Yazarlıkla İlgili Sınıf İçi Uygulamalarının İncelenmesi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 1128-1146.

- Yaman, B. (2010) Pedagojik Formasyon Eğitimi Almamış Öğretmenlerin Sınıf Yönetim Algıları- Aksaray İl Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(31).
- Yaman, E. (2006), Eğitim Sistemindeki Sorunlardan Bir Boyut: Büyük Sınıflar ve Sınıf Yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 261-274.
- Yaman, E. (2010), Kalabalık Sınıfların Etkileri: Öğrenciler Ne Düşünüyor?, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 403-414.
- Yaman, Z. B., & Tutkun, Ç. F. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Beceri Düzeyleri. *Journal of Family Counseling and Education*, 4(1), 25-34.
- Yaşar Ekici, F. Günhan, G., & Anılan, Ş. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 2(1), 48-58.
- Yegen, M. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliklerinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Yeşilay Daşiran, T. *Okul Öncesi Eğitimde Etkili Sınıf Yönetimi Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Hazırlanan Hizmet İçi Eğitim Programının Etkisinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.
- Yeşilyurt, E. (2008), Eğitim Programlarının Hedeflerine Ulaşılması Bağlamında Sınıf Yönetimi Dersinin Öğretmen Adaylarına Olan Kazanımları. *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(2), 23-42.
- Yeşilyurt, E., & Çankaya, İ. (2008). Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmen Niteliklerinin Belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 274-295.
- Yıldırım, C. (2012), Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarında Sergiledikleri Davranışlar. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 119-140.
- Yıldırım, M. C., Dönmez, B. (2008), Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı Uygulamalarının Sınıf Yönetimine Etkileri Üzerine Bir Çalışma. *Elementary Education Online*.
- Yıldırım, Ö. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin İş Doyumları ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişki: Başakşehir ve Küçükçekmece Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2016.
- Yıldız, M., & Akçay-Uzum, P. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile İlişkisi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 156-174.
- Yılmaz, K. (2011), İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Tarzları ile Demokratik Değerlere İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 147-170.
- Yılmaz, N. (2008), Dersin Akışını Bozan İstenmeyen Davranışları Yönetme Stratejilerinin İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-38.
- Yılmaz, Z. N., Şahin, A. E. (2016), Sınıf Yönetiminde Öğretmenlerin Kontrol Düzeyini Belirleme Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 31-42.
- Yoldaş, C., Yetim, G., Küçükoğlu, N., E. (2016). Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 48, 90-102.
- Yumuş, Melike. *Okul Öncesi Eğitimcilerin 36- 72 Ay Aralığındaki Çocukların Davranış Problemleri ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi ve Başa Çıkma Stratejilerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, 2013.
- Yumuşak, G., & Balcı, Ö. (2018). Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışları ile Başa Çıkma Yöntemleri ve Bu Yöntemlerin Etkililiğine İlişkin Görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(40), 223-254.
- Yurtal, F., Yaşar, M (2018), Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Profillerine Göre Sınıflarında Görülen Akran Zorbalığı. *SDU International Journal of Educational Studies*, 5(2), 64-75.
- Yüksek-Usta, Semiha. *Okul Öncesi Dönem Çocuklarda Davranış Problemlerinin Anne-Çocuk ve Öğretmen Çocuk İlişkileri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, 2014.
- Zayımoğlu-Öztürk, F., Kaya, N., & Durmaz E. (2015), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görev Sürecinde Yaşadıkları Eğitimsel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi, 67-93.
- Zembat, R., Küsmüş, G., İ., Yılmaz, H. (2018), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaratıcı Düşünme Eğilimleri ve Sınıf Yönetimleri. *Değişen Dünyada Eğitim Dergisi*, 68-80.
- Zembat, R., Tunçeli, H., İ., & Yavuz, E., A. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 24-43.
- Zenciroğlu, S., & Sadık, F. (2018), Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesi Algıları ile Sınıf Yönetimine Yönelik Tutum ve İnançlarının İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(1), 126-150.
- Zontul, M., Mert, C., A. (2015), Sınıf İçi Davranış Problemlerinin Çözümünde Davranış Yönetim Sisteminin Etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 91-97.

EK- 2 TEMATİK KOD KATALOĞU

Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f
Sınıf Yönetimi Yaklaşımları	Geleneksel Sınıf Yönetimi Yaklaşımı	Ceza	1
		Ders Hâkimiyeti	1
		Disiplin	3
		Ödül	1
		Etkili Sınıf Yönetimi	2
		Etik Kurallar	1
		Gözlem	1
		Hatalı ya da İstenmeyen Davranışlar	1
		Sınıf Yönetimi Anlayışı	1
		Kural	1
		Müdahaleci	1
		Müdahaleci olmayan	1
		Okula Uyum	4
		Otorite	1
		Önlemsel model	1
		Önleyici Sınıf Yönetimi	1
		Sınıf İçi Davranışlar	1
		Sınıf İçi Disiplin	2
		Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışı	1
		Sınıf yönetimi ilkeleri	1
		Katlı Öğretim	1
		Sınıf İçi Uygulamalar	1
		Eğitim Programı Sorunları	1
		Yönetim ve Eğitim	13
		Çağdaş Sınıf Yönetimi	Sınıf Olayları
	Sınıf Yönetim Eğitimi		1
	Sınıf Yönetimi		90
	Sınıf Yönetim Becerileri		8
	Yapılandırmacı Yaklaşım		3
	Okul Öncesi Öğretmeni Etik Davranışları		3
	Pedagojik Formasyon		3
	Psikolojik Danışma ve Rehberlik		3
	Akademik Aktiviteler		1
	Okul Deneyimi		2
	Okul Yaşam Kalitesi		2
Öğrenme Ortamı	3		
Çok Kültürlülük	1		
Değerler Eğitimi	1		
Demokratik Değerler	2		
Eğitimde Alternatif Yaklaşımlar	2		
Çocuk Hakları	10		
Çocuk Sevme	1		
Gelişim Hakkı	1		

Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f	
Sınıf Yönetimi Boyutları	Davranış Değişirme Stratejileri	Çözüm önerileri	1	
		Davranış	2	
		Davranış Bozuklukları	2	
		Davranış Değişirme Stratejileri	1	
		Disiplin Anlayışı	4	
		Disiplin Sorunu	2	
		Disiplin Stratejileri	1	
		Disiplin Problemleri	1	
		İstenmeyen Davranışlar	9	
		Okul Öncesinde Okula Uyum	2	
		İstenmeyen Davranışların Yönetimi	1	
		İstenmeyen Davranışlarla Başa Çıkma	1	
		İstenmeyen Öğrenci Davranışları	1	
		Sınıf Yönetimi Tarzları	4	
		Sınıf Yönetimi Yöntemleri	2	
	Öğretimin Yönetilmesi	İstenmeyen Davranışlara Öğretmen Tepkileri	Problem Davranışlar	5
			Saldırgan Davranışlarla Baş Etme Stratejileri	1
			Tepkisel Yaklaşımlar	1
			Davranış Problemleri	3
	İstenmeyen Davranışların Yönetimi	İstenmeyen Davranışların Yönetimi	Davranış Sorunları	3
			Davranış Yönetimi	3
			Davranış Yönetim Sistemi	1
			İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Önlemede Kullanılan Yöntemler	6
			Sınıfın Fiziksel Yapısı	Sınıf Mevcudu
	Sınıf Yönetiminde Okul İçi Etmenler	Sınıfın Fiziksel Yapısı	Sınıf Ortamı	1
			Sınıfın Fiziksel Değişkenleri	12
			Sınıfın Fiziksel Özellikleri	2
Öğretmen Niteliği			Çocuk-Öğretmen İlişkisi	1
		Kişilik Tipleri	1	
		Başarı	1	
		Beceri	1	
		Bilgi	1	
		Empati	1	
		Görüş	1	
		Eleştirel Düşünme	1	
		Liderlik	1	
		Motivasyon	5	
		Motivasyonu Etkileyen Etmenler	1	
		Öz-Kontrol	1	
		Öz Yeterlilik	1	
		Öz Yeterlilik Algısı	2	
		Cinsiyet	1	
		Tutum	3	
Tükenmişlik		1		

Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f
Sınıf Yönetiminde Okul İçi Etmenler	Öğretmen Niteliği	Tükenmişlik Düzeyi	1
		Yeterlilik	2
		Yeterlilik Algısı	1
		Etkili Öğretmenlik	28
		Öğretmen Öğrenci İlişkisi	2
		Öğretmenlik Uygulaması	1
		Öğretmenin Niteliği	1
		Öğretmenlerin İstenmeyen Davranışlara Tepkileri	1
		Öğretmen Stratejileri	1
		Öğretmen Öz-Yeterlilik Algısı	11
		Mesleki Profesyonellik	1
		Mesleki Motivasyon	1
		Öğretmen Eğitimi	5
		Öğretmen Nitelikleri	6
		Öğretmen ve Öğretmen Adayı İnançları	1
		Öğretmen Tutumu	1
		Öğretmen Algıları	1
		Öğretmen Davranışları	1
		Öğretmen Düşünceleri	1
		Öğretmen Görüşleri	2
		Sınıf Yönetimi Eğilimi	3
		Sınıf Yönetimine Yönelik Tutum ve İnançların İncelenmesi	2
		Okul Öncesi Öğretmeni Etik Davranışları	3
		Öğretmen Çocuk İletişimi	1
	Öğretmen Çocuk İlişkisi	1	
	Özel Gereksinimli Çocuklar	1	
	Aşırı Hareketlilik	1	
	Gelişim Özellikleri	1	
	Zekâ	3	
	Öğretimsel Yaklaşımlar	Oyun	3
		Erken Çocukluk Eğitimi	28
		Erken Eğitimde Öğretim Uygulamaları	3
		Öğretme	4
		Öğretim Stratejileri	3
Problem Çözme		3	
Problem Çözme Becerileri		1	
Problem Davranışların Önlenmesi		1	
Farklılaşmış Öğretim		2	
Öğrenme Süreci		1	
Öğretim Verimliliği		1	
Eğitsel Sosyal		1	
Etkinlik Temelli Öğretim		7	
İşbirlikçi Öğrenme		4	
Rehberlik Yeterliliği		1	
İletişim Roller		1	
Değerler	2		

Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f
Sınıf Yönetiminde Okul İçi Etmenler	Akran İlişkileri	Okul Zorbalığı	1
		Sosyal Problem Çözme	1
		Uyum Sorunları	3
		Saldırgan Davranışlar	2
		Gelişim	1
		Dışlanma	1
		Duygusal Bozukluklar	1
		Duygusal Zekâ	4
		Etkileşimci	1
		İçsel Motivasyon	1
		Kişiler Arası Problem Çözme Becerileri	1
		Korkulu-Kaygılı Olma	1
		Olumlu Sosyal Davranış	2
		Ruhsal Bozukluklar	1
		Saldırganlık	1
Sınıf Yönetiminde Okul Dışı Etmenler	Sosyal Çevre	Sosyal Beceriler	1
		Sosyal Davranış	1
		Sosyal Olmayan Davranış	1
		Uyum	1
		Anne Çocuk İlişkisi	1
		Aile İş Birliği	1
		Çocuk	1
		Çocuğun Doğum Sırası	1
		Bağlanma Boyutları	1
		Bilişsel Davranışçı Aile Kuramı	1
		Ebeveyn Tutumu	1
		Kardeş Sayısı	1
		Okul Aile Birliği	1
		Veli	1
		Veli Oryantasyon Programı	1
		Çocuk ve Aile	1
		Kişilik	1
		Okul İklimi	Örgüt İklimi
	Yönetim		8
	Yönetim Yeterliliği		1
Okul Yönetici Özelliği	3		